

ÅRSRAPPORT

ROVVILTNEMNDEN I REGION 6 - 2024



Forsidebilde: Flytting av reinsdyr i Gåebrien sijte, Fotograf: Risten-Marja Inga.
Sau på beite, Fotograf: Oda Krogfjord

Punkt 1 Sammendrag

- Region 6 har fastsatt bestandsmål for tre arter, gaupe, jerv og bjørn, i tillegg til kongeørn. Det regionale bestandsmålet er oppnådd for samtlige arter med unntak av bjørn.
- Det er registrert en liten nedgang i antallet sau fra 2023 til 2025 (reduksjon på 2,65 % i TL og 0,82 % i MR).
- Historiske tall fra organisert beitebruk (OBB) viser nedgang i antall sau og lam nedsanket fra utmarksbeite i perioden 2017-23, og den samme trenden ser ut til å fortsette i 2024.
- Antallet tamrein ved reindriftingsårets start har økt noe i den siste 10 årsperioden.
- I løpet av 2024 ble 193 rein og 280 sau/lam påvist (dokumentert/antatt sikker) drept eller skadet av fredet rovvilt i region 6.
- Antall påviste skader på sau forvoldt av rovvilt har gått ned den siste 10 årsperioden i Trøndelag, for rein er andelen mer stabil. I Møre og Romsdal er tallene for antall påviste skader på sau holdt seg på samme nivå. Det er store lokale forskjeller.
- I forbindelse med erstatningsoppgjøret i 2024 ble det meldt inn et tap på 1545 sau og 7820 lam i regionen, og statsforvalterne erstattet 696 sau og 4555 lam. Andelen omsøkte og erstatta sau har gått noe ned i den siste 10 årsperioden for regionen som helhet, men det er store lokale forskjeller.
- For tamrein ble det i forbindelse med erstatningsoppgjøret for reindriftingsåret 2023/2024 meldt inn et total tap på 8538 rein og erstattet 4499 rein. Antallet omsøkt og erstatta rein holder seg forholdsvis høy den siste 10 årsperioden, med en oppgang for reindriftingsåret 2023/2024.
- Totalt tap av sau uavhengig av tapsårsak er svært høyt i region 6. Tallene fra organisert beitebruk viser at Møre og Romsdal er fylket i landet med høyest snitttap av lam i 2024, med 9,93% tap av lam. Trøndelag er også høyt over landssnittet på 6,77% med 8,33% tap av lam på utmarksbeite
- I løpet av 2024 ble det registrert avgang av 61 rovvilt i region 6 (19 gauper, 35 jerv, 3 bjørner, 2 ulv og 2 kongeørn).
- Rovviltnemnda har i 2024 vedtatt kvoter for betinget skadefelling, kvoter for lisensfelling for jerv og ulv og kvoter for kvotejakt for gaupe.
- Statsforvalteren i Møre- og Romsdal har mottatt 7 søknader om skadefelling av rovvilt i løpet av 2024, og i Trøndelag har statsforvalteren mottatt 41 søknader.
- Rovviltnemnda i region 6 fikk tildelt kr 13 500 000,- over kapittel 1420 post 73 (forebyggende/konfliktdepende tiltak) og kr 1 500 000,- over kapittel 1420 post 21 (tjenestekjøp) i statsbudsjettet.
- Statsforvalteren i Trøndelag fikk en sum på 10 970 000,- av nemnda på 73-post.
- Statsforvalteren i Møre og Romsdal fikk en sum på 2 530 000,- av nemnda på 73-post.
- Det ble benyttet kr 1 090 944,- av post 1420-21 til tjenestekjøp.
- I supplerende tildelingsbrev til Statsforvalterne ble det tildelt samla kr 2 264 000,- til tilskudd til tilrettelegging for kommunale og interkommunale skadefellingslag på post 1420 73. Det ble benytta Kr 2 200 951,- i 2024.
- Gjeldende forvaltningsplan i region 6 er fra 2018. Det er i igangsatt et arbeid med revidering av planen.
- Oppsummert rundt møtevirksomhet, aktuelle FOU-prosjekter, åteprosjekt i Lierne, samarbeid med region 3 og 5, tiltakspakke rein-energi og informasjon om videreføring av omstillingsavtaler i punkt 12.
- Rovviltnemndas måloppnåelse i punkt 13.

Innhold

Punkt 1 Sammendrag	2
Innhold.....	3
Forord	5
Om rovviltnemnda i region 6 Midt-Norge, Møre og Romsdal og Trøndelag	5
Punkt 2 Regionale bestandsmål og bestandsstatus	6
Tabell 2: Oversikt over artene med bestandsmål i region 6 og bestandstatus.	6
Punkt 3 Oppnåelse av bestandsmål.....	6
Gaupe	6
Jerv	7
Bjørn	8
Kongeørn.....	8
Punkt 4 Status for beitenæringene	9
Sau	9
Tamrein	10
Punkt 5 Undersøkte skader og påviste skader til fredet rovvilt i 2024.....	12
Påviste skader forvoldt av fredet rovvilt i perioden 2013 – 2024	17
Områder med ekstra utfordring	18
Punkt 5 Erstattede tamrein og husdyr tapt til fredet rovvilt	19
Erstatning sau og tamrein i 2024	19
Erstatning sau og tamrein i perioden 2010 - 2024.....	20
Punkt 6 Totalt tap av sau og tamrein uavhengig av tapsårsak	22
Sau	22
Tamrein	25
Punkt 7 Oversikt over døde rovdyr i regionen fordelt på ulike dødsårsaker	27
Punkt 8 Kvoter for lisensfelling, kvotejakt og betinget skadefelling.....	29
Punkt 9 Skadefelling	30
Punkt 10 Oversikt over bruken av Forebyggende og konfliktdempende midler.	30
Generelt om FKT i 2024.....	31
Tapsforebyggende tiltak i saueneæringen	32
Tapsforebyggende tiltak i tamreinnæringen.....	34
Konfliktdempende tiltak.....	34
Godtgjøring av kommunale/interkommunale fellingslag ved skadefellingsforsøk ...	35

Tilrettelegging for kommunale og interkommunale skadefellingslag	36
Tjenestekjøp.....	37
Punkt 11 Status for regionens forvaltningsplan.....	38
Punkt 12 Annet aktuelt.....	39
Nemdass møtevirksomhet i 2024	39
Utvalgte FOU-prosjekter i region 6 i perioden 2023-2024	39
Andre aktuelle prosjekter	40
Annet aktuelt i region 6.....	40
Punkt 13 Måloppnåelse.....	41
Oppnåelse av fastsatte bestandsmål rowilt	41
Todelt målsetting om levedyktige beitenæringer	42
Oppnåelse av målet om at konfliktnivået skal ned.....	42
Bruk av forebyggende tiltak mot rowiltskader og konfliktdempende tiltak	42
Oppnåelse om mål om koordinering av landbrukspolitiske og reindriftspolitiske virkemidler – samordnet virkemiddelbruk.....	43
Samarbeid med tilgrensende rowilt nemnder	43
Kontakt med kommuner og organisasjoner	43

Forord

Denne rapporten er ment som en informasjonsrapport fra Roviltnemnda til Klima- og miljødepartementet. Rapporten inneholder informasjon om bestandssituasjon og avgang for rovvilt, bruk av midler til forebyggende og konfliktdempende tiltak, og situasjonen i tamrein- og bufenæringen.

Om rovviltnemnda i region 6 Midt-Norge, Møre og Romsdal og Trøndelag

Roviltnemnda i region 6 Midt-Norge består av totalt seks medlemmer, hvor fire er oppnevnt fra fylkestingene i Trøndelag (3) og Møre og Romsdal (1), samt to representanter fra Sametinget. Roviltnemnda ble konstituert i mars 2024.

Roviltnemndenes hovedoppgaver er å:

- Utarbeide en forvaltningsplan for rovvilt i regionen og å rullere planen ved behov.
- Fordele midler til forebyggende og konfliktdempende tiltak mellom Statsforvalterne i regionen og gi føringer for prioriteringer av tilskuddsmidlene.
- Så lenge forvaltningsmålene for de ulike rovviltartene er oppnådd for regionen, fatte vedtak om kvoter for betinget skadefelling, lisensfelling og/eller kvotejakt på de ulike rovviltartene.
- Bidra til å dempe konfliktnivået.

Tabell 1: Oversikt over medlemmene i rovviltnemnda for region 6 Midt-Norge per 31.12.2024

Faste Medlemmer	
Bente Estil	Fylkestinget i Trøndelag
Bengt Mattias Jåma	Sametinget
Elise Holtan Pavall Årbogen	Sametinget
Ingvill Dalseg	Fylkestinget i Trøndelag
Tomas Iver Hallem	Fylkestinget i Trøndelag
Geir Stenseth	Fylkestinget i Møre og Romsdal
Varamedlemmer	
Vebjørn Gorseth	Fylkestinget i Trøndelag
Idar Bransfjell	Sametinget
Berit Ellen Jåma	Sametinget
Pål Sæther Eiden	Fylkestinget i Trøndelag
Lill Harriet Sandaune	Fylkestinget i Trøndelag
Anne Marie Fiksdal	Fylkestinget i Møre og Romsdal

Punkt 2 Regionale bestandsmål og bestandsstatus

Region 6 har fastsatt bestandsmål for tre arter, gaupe, jerv og bjørn. I tillegg skal kongeørn også ha levedyktig bestand i regionen.

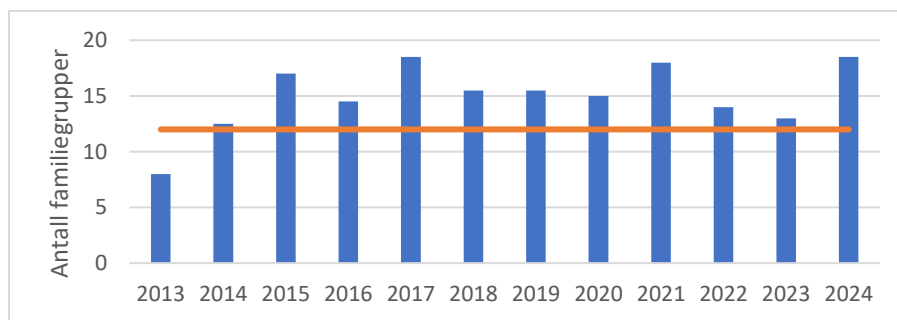
Tabell 2: Oversikt over artene med bestandsmål i region 6 og bestandsstatus.

Art	Bestandsmål	2022	2023	2024	Gjennomsnitt
Jerv	10	9	16	20	15
Gaupe	12	14	13	18,5	15,2
Bjørn	3	1,4	1,5	-	-
Kongeørn	850-1200 (nasjonalt)				914 – 1145: Gjennomsnitt på: 1027 hekkende par.

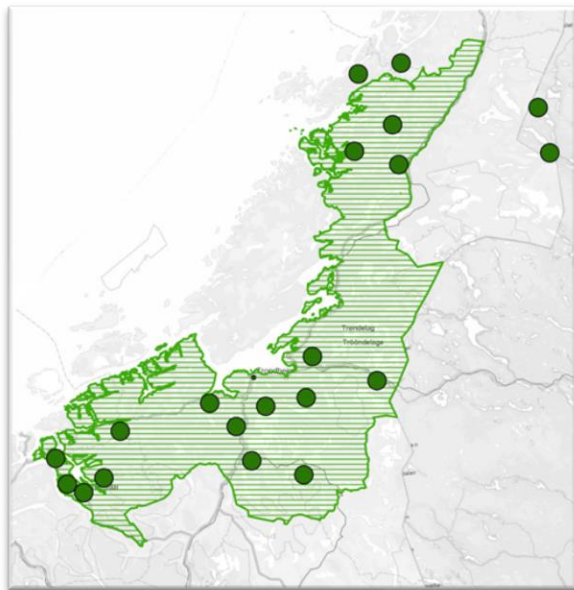
Punkt 3 Oppnåelse av bestandsmål

Gaupe

Bestandsmålet på 12 årlige ynglinger for gaupe ble oppnådd i 2024 (kull født våren 2023) med totalt 18,5 familiegrupper registrert. Antall årlige ynglinger av gaupe i region 6 har de siste 3 årene (2022-2024) ligget på ett gjennomsnitt på 15,2 familiegrupper (figur 1). Av de 18,5 familiegruppene var fire registrert i sin helhet utenfor forvaltningsområdet hvorav to også benytter arealer i Sverige, og en familiegruppe brukte arealer både innenfor og utenfor forvaltningsområdet. De øvrige familiegruppene var kun registrert innenfor forvaltningsområdet (figur 2).



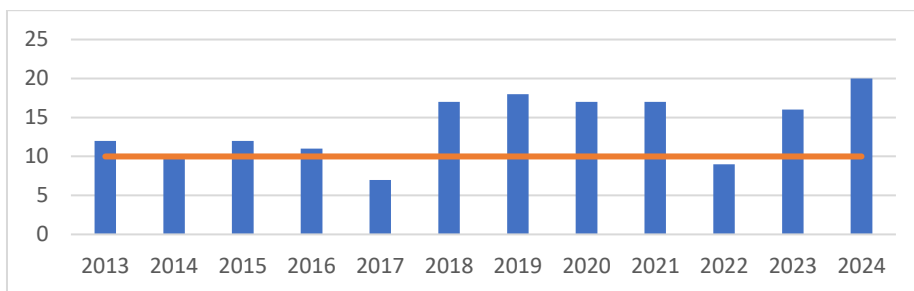
Figur 1. Antall registrerte familiegrupper av gaupe i region 6 i perioden 2013–2024 (www.rovdata.no). Rød linje viser bestandsmål for regionen.



Figur 2. Oversikt over hvor det ble registrert familiegrupper av gaube i region 6 i 2024. (www.rovdata.no)

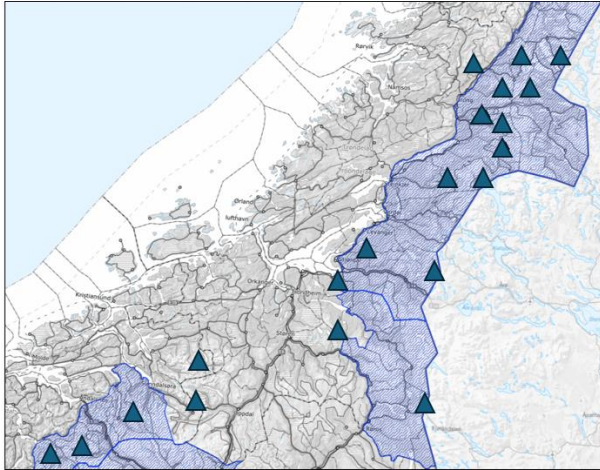
Jerv

Det ble registrert 20 jerveynglinger i region 6 i 2024. Bestandsmålet for regionen på 10 årlige ynglinger ble derfor oppnådd (figur 3). Antall årlige ynglinger av jerv i region 6 har de siste 3 årene (2022-2024) ligget på ett gjennomsnitt på 15 ynglinger.



Figur 3. Antall registrerte ynglinger av jerv i region 6 i perioden 2013–2024 (www.rovdata.no). Rød linje viser bestandsmål for regionen.

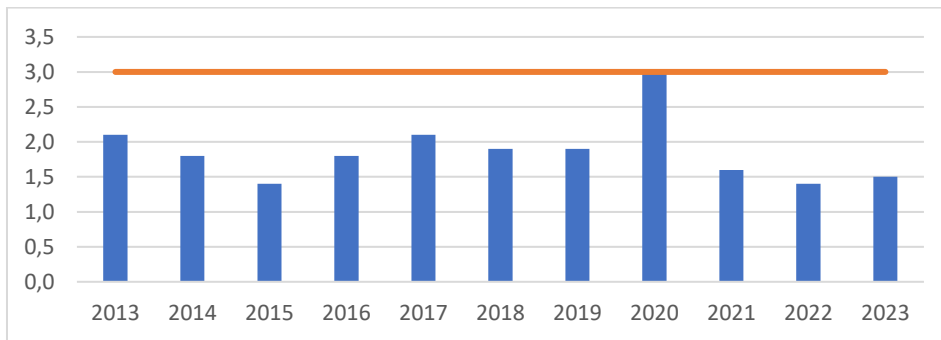
De 20 registrerte ynglingene i 2024 fordelte seg slik; 4 i Møre og Romsdal (3 innenfor og 1 utenfor forvaltningsområdet) og 16 i Trøndelag (12 innenfor og 4 utenfor forvaltningsområdet).



Figur 4. Oversikt over hvor det ble registrert ynglinger av jerv i region 6 i 2024. (www.rovdata.no)

Bjørn

Bestandsmålet på tre årlige ynglinger for bjørn ble ikke oppnådd i region 6 i 2023 (figur 5). For 2023 er det beregnede antallet bjørneynglinger i region 6 på 1,5 ynglinger.



Figur 5. Antall estimerte ynglinger av bjørn i region 6 i perioden 2010–2023 (www.rovdata.no). Rød linje viser bestandsmål for regionen.

Kongeørn

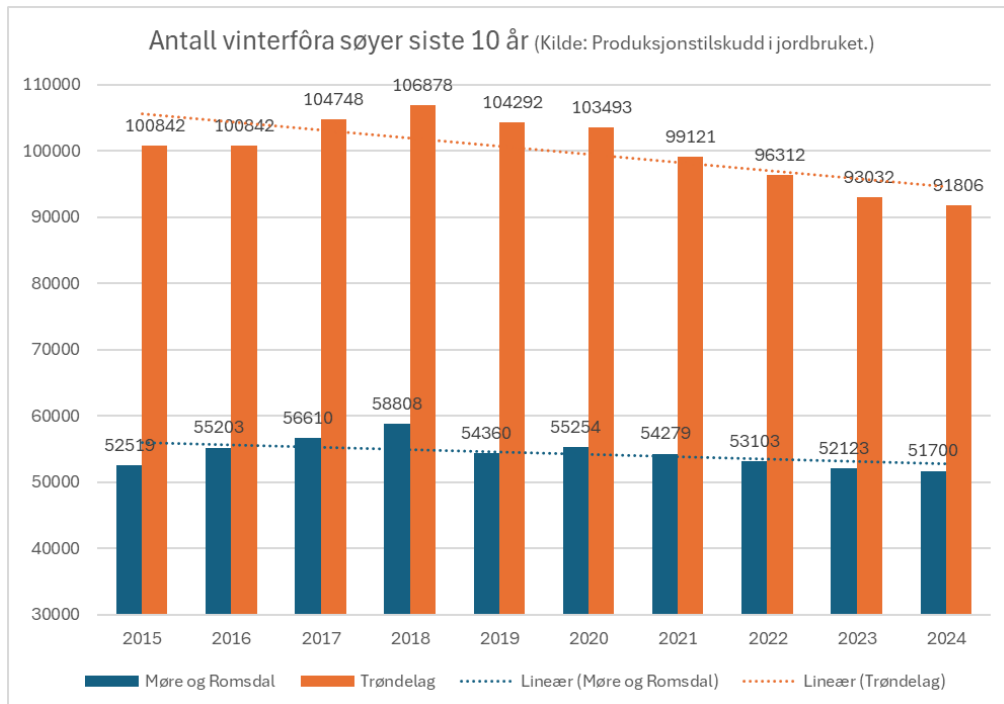
Kongeørnbestanden skal forvaltes slik at bestanden opprettholdes på 850–1200 hekkende par i Norge. Det gjøres ikke årlig overvåkningsarbeid på hele bestanden, men hvert år kartlegges reproduksjonssuksess i 12 utvalgte intensivområder. I tillegg drives ekstensiv overvåking av kongeørn basert på kartlegging av nåværende og tidligere hekketerritorier over hele landet. Disse metodene kombineres for å vurdere nasjonal og regional bestandsstørrelse I NINA Rapport 1858 (Mattison mfl. 2020) estimeres den nasjonale bestanden til å ligge på mellom 914 og 1145 hekkende par i perioden 2015-2019, med gjennomsnitt på 1027 par. Dette er innenfor bestandsmålet gitt i rowiltforskriften og bestanden vurderes å være stabil. Bestanden ble i rapporten estimert til å ha 76 (58–95) okkuperte kongeørn territorier i Møre og Romsdal, 85 (78–91) i gamle Sør-Trøndelag og 54 (44–63) i gamle Nord-Trøndelag.

Punkt 4 Status for beitenæringene

Sau

Fra 2023 til 2024 viser tall fra produksjonstilskudd at det har vært en reduksjon i sauebestanden med 2,26 prosent på landsbasis; per 1.3.2023 var det 864 509 sauer født i fjor eller tidligere, mens det var 844 963 sauer født i fjor eller tidligere per 1.3.2024 (Figur 6).

I Trøndelag er trenden den samme; her er det registrert en reduksjon på 1,32 % fra 2023-2024, dvs 93 032 sau i 2023 og 91 806 i 2024. Sauebestanden er også redusert i Møre og Romsdal i samme periode fra 52 123 i 2023 til 51 700 i 2024 (dvs 0,82 % reduksjon).

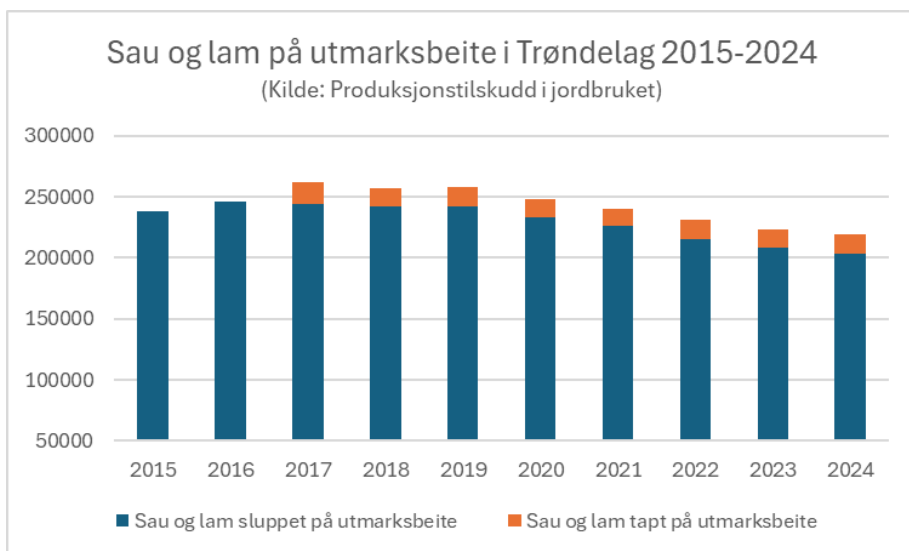


Figur 6: Utviklingen i antallet vinterføra søyer i region 6 i perioden 2015-2024. Kilde: Produksjonstilskudd i jordbruket.

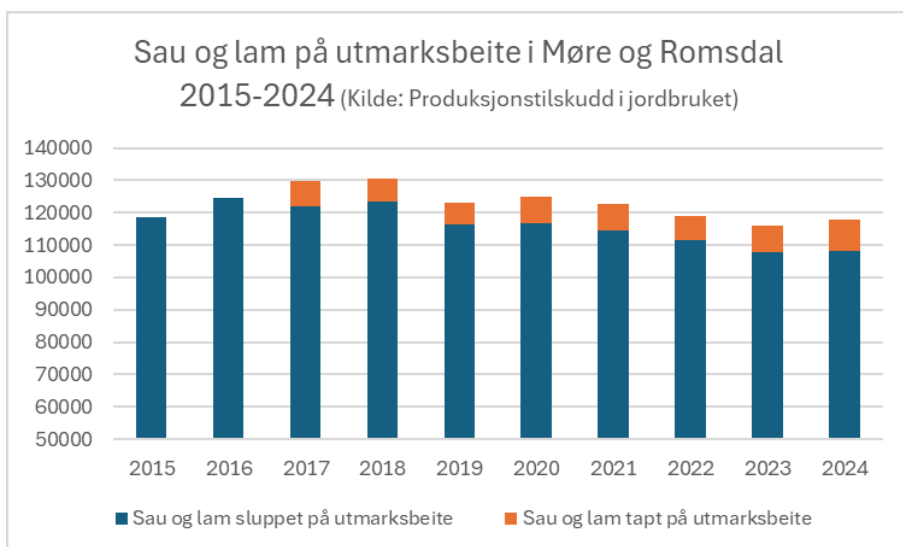
Beitebruken i utmarka er også nedadgående i begge fylker . Det kan være flere årsaker til dette.

Erfaringer viser at beitelag og beitebrukere som slipper sau i utmarka i rovdyrutsatte områder har utfordringer med å opprettholde vanlig drift. Situasjonen påvirker kjøttproduksjonen, avlsarbeid, slipp og sanketid, og medfører behov for økt tilsyn og anna ekstra arbeidsinnsats.

Tall fra produksjonstilskudd i jordbruket (PT) over dyr på utmarksbeite viser at både andelen og antallet dyr tapt på utmarksbeite har økt de siste årene. Se figur 7 og 8 nedenfor - Søylene i diagrammene viser alle dyr sleppt, og andel av disse som er tapt. Tall over dyr tapt fra utmarksbeite var ikke henta inn i PT før året 2017.



Figur 7: Antallet sau og lam sluppet på utmarksbeite og antallet sau og lam tapt på utmarksbeite i Trøndelag for perioden 2015-2024. Kilde: Produksjonstilskudd.

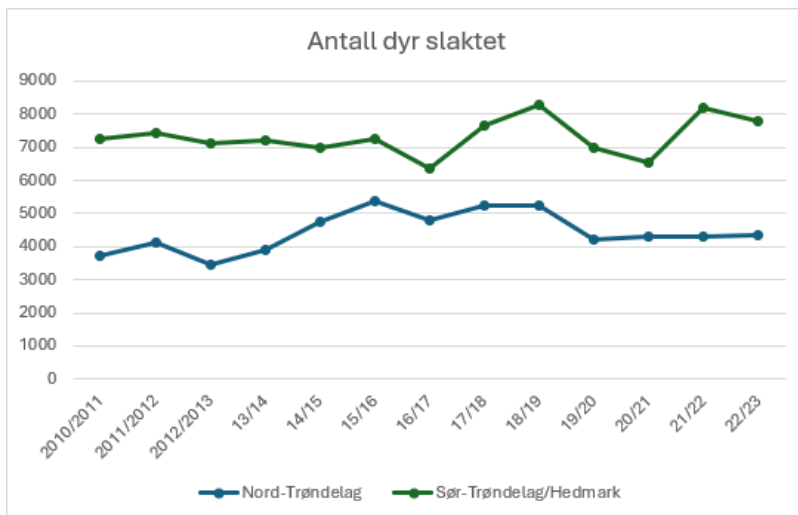


Figur 8: Antallet sau og lam sluppet på utmarksbeite og antallet sau og lam tapt på utmarksbeite i Møre og Romsdal for perioden 2015-2024. Kilde: Produksjonstilskudd.

Tamrein

Region 6 består av to samiske reinbeiteområder: Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag/Hedmark. Innenfor disse reinbeiteområdene er det totalt ni reinbeitedistrikter samt Trollheimen sijte. Totalt er det 69 siidaandeler. Reindriftsarealet sør for nordlandsgrensa utgjør ca. 30 000 km² (68 % av totalarealet i Trøndelag). Reintallet utgjør omtrent 18 % av det totale reintallet i Norge, mens slaktekvantumet er på om lag 32 % av totalen nasjonalt. Antall rein ved reindriftsårets start (1. april) har holdt seg stabilt mellom 24500 – 25000 de siste fem reindriftsåra.

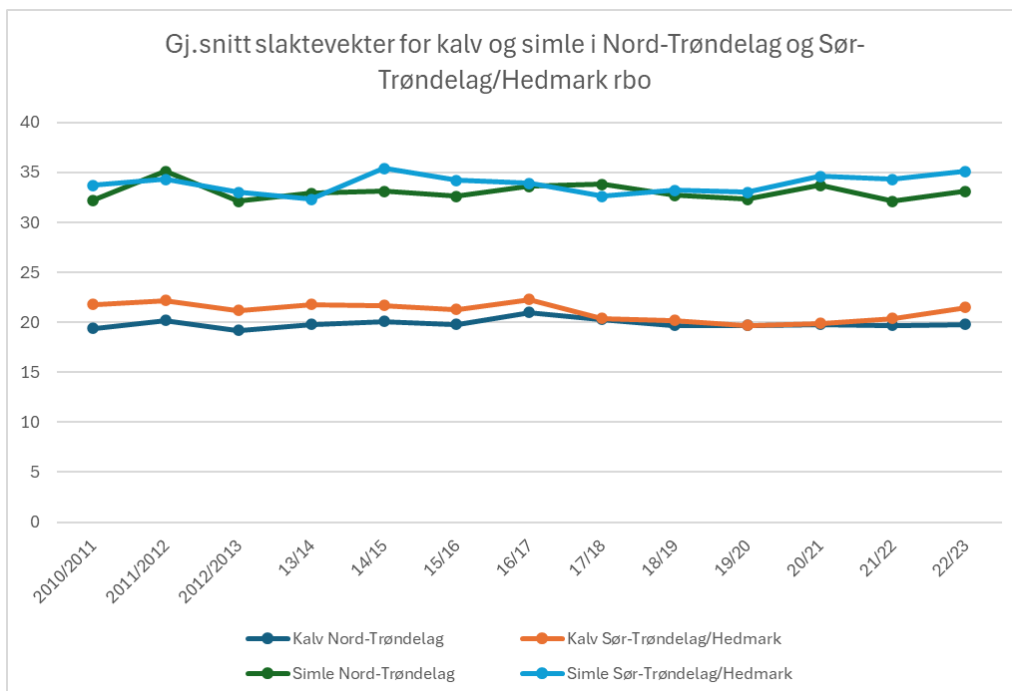
Antallet tamrein slaktet varierer mellom de to reinbeiteområdene, hvor Sør-Trøndelag/Hedmark er det området som slakter flest dyr hvert år (figur 9).



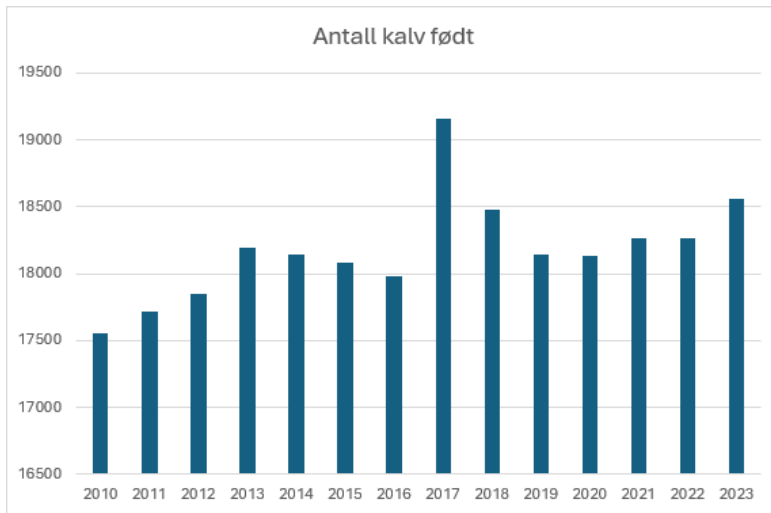
Figur 9: Viser antall tamrein slaktet i løpet av reindriftsårene 2010/2011 – 2022/2023.

I henhold til informasjon i Ressursregnskap for reindriftsnæringen vil slaktevekter for kalv indikere om utvikling i mattilgang, samt reinens kondisjon, er god. Relevant i denne sammenheng er normene for fastsettelse av et bærekraftig reintall, og der normen for gjennomsnittlige slaktevekter er satt til å være 17-19 kg for kalv. Slaktevekt på simle gir også en indikasjon på kondisjon, samt produktivitet og kalvetilgang. Normen for gjennomsnittlig slaktevekt for simler over 2 år er satt til 27-29 kg.

Gjennomsnittlig slaktevekt på kalv og simle varierer også, men de to siste reindriftsårene er både kalvevektene og simlevektene i Sør-Trøndelag/Hedmark høyere enn i Nord-Trøndelag reinbeiteområde. (figur 10) Samtidig er som nevnt slaktevektene for kalv godt innenfor fastsatt norm for begge reinbeiteområdene over tid, som skal indikere at reintallet er tilpasset beitegrunnet.



Figur 10: Viser gjennomsnittlig slaktevekt på kalv og simle i begge reinbeiteområdene for reindriftsårene 2010/2011 til 2022/2023.

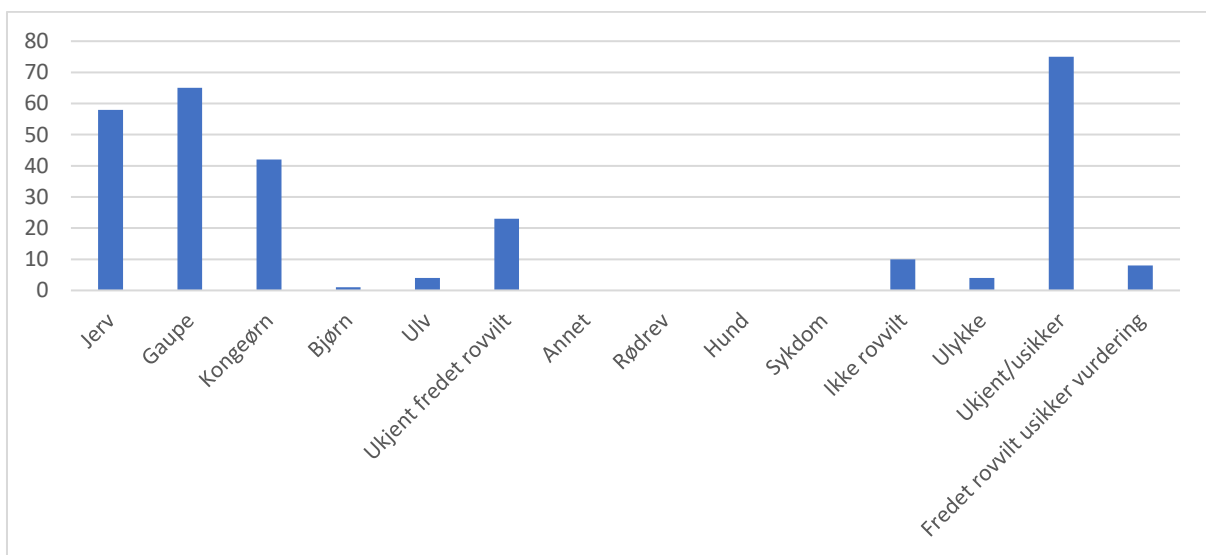


Figur 11: Viser antallet reinkalver født i region 6 i perioden 2010-2023. Kilde: Melding om reindrift.

Punkt 5 Undersøkte skader og påviste skader til fredet rovvilt i 2024

Tamrein

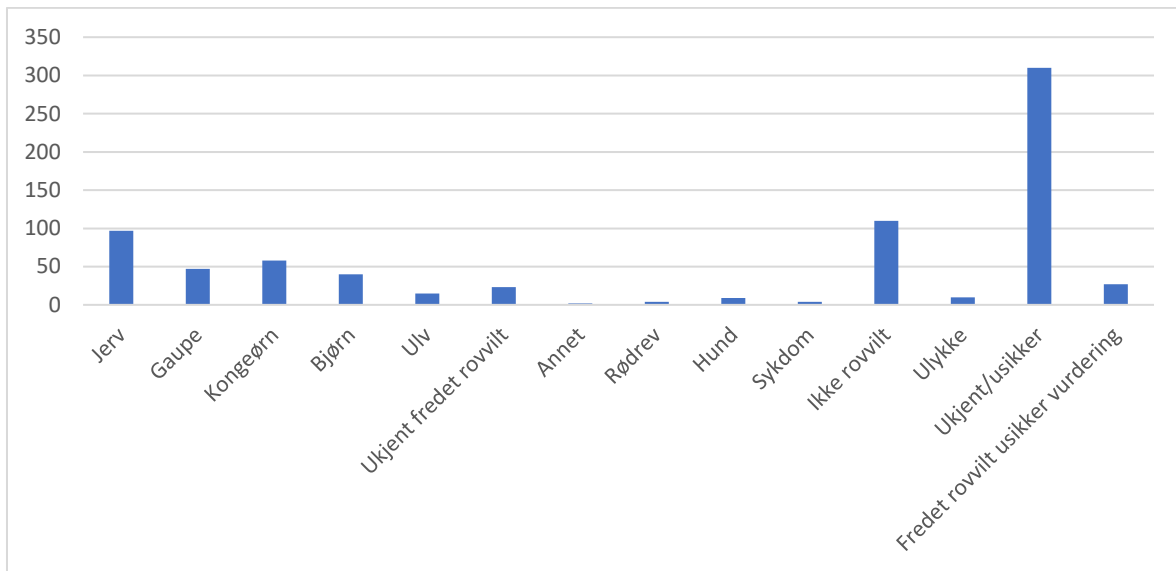
Totalt 290 skader/kadaver av rein ble i løpet av 2024 undersøkt av Statens naturoppsyn. Av disse ble 193 rein påvist (dokumentert/antatt sikker) drept eller skadet av fredet rovvilt (figur 12). Gaupe er den skadevolder som det er dokumentert mest tap til i 2024, i tillegg til kongeørn og jerv (figur 12) I tillegg til tap til fredet rovvilt er det påvist tap av rein til flere andre årsaker. I mange tilfeller blir konklusjonen satt til skadeårsak «ukjent» og vurdering «usikker» hvor alle årsaker kan være mulig. Dette var det 75 tilfeller av for rein i 2024.



Figur 12: Oversikt over undersøkte skader/kadaver av rein i løpet av året 2024 fordelt på årsak. Kilde: Rovbase 3.0.

Sau

I løpet av 2024 ble 754 skader/kadaver av sau/lam som ble undersøkt av Statens naturoppsyn. Av disse påvist i alt 280 sau og lam påvist (dokumentert/antatt sikker) drept eller skadet av fredet rovwilt. Jerv er den skadevolder som det er dokumentert mest tap til (figur 13), i tillegg til gaupe og kongeørn. I tillegg er det påvist tap av sau og lam til flere andre årsaker. Som for rein er det også mange sau/lam som får vurderingen ukjent/usikker, dette var det 310 tilfeller av i løpet av 2024.



Figur 13: Oversikt over undersøkte skader/kadaver av sau/lam i løpet av året 2024 fordelt på årsak.
Kilde: Rovbase 3.0.

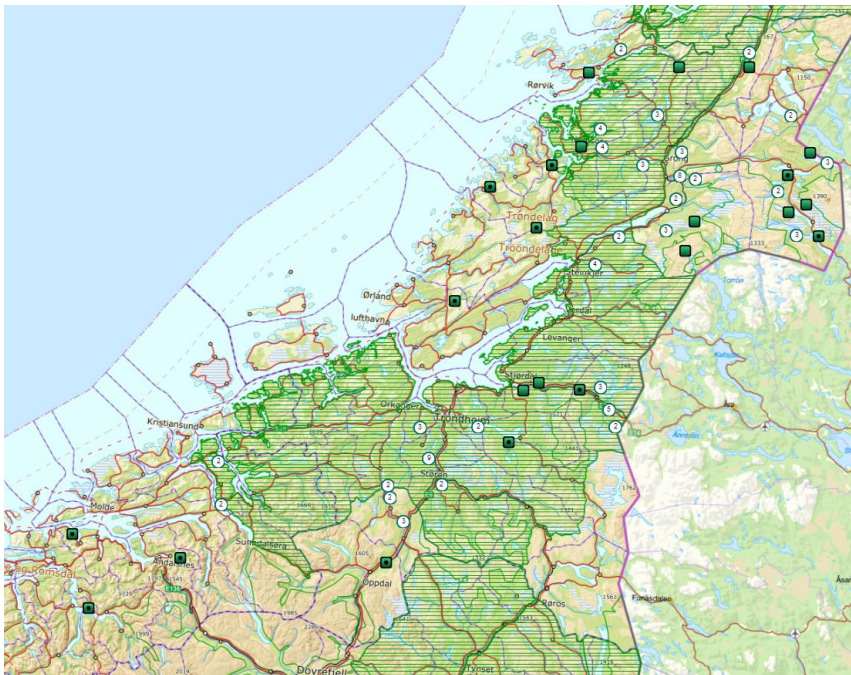
Geografisk fordeling av påviste (antatt sikker og dokumentert) drept/skadet sau og tamrein

Tapene til bjørn skjer både innenfor og utenfor forvaltningsområdet. (figur 14) I 2024 var det en større skadesituasjon vest før E6 i Grong og Namsskogan. Her ble det felt en binne på skadefelling.



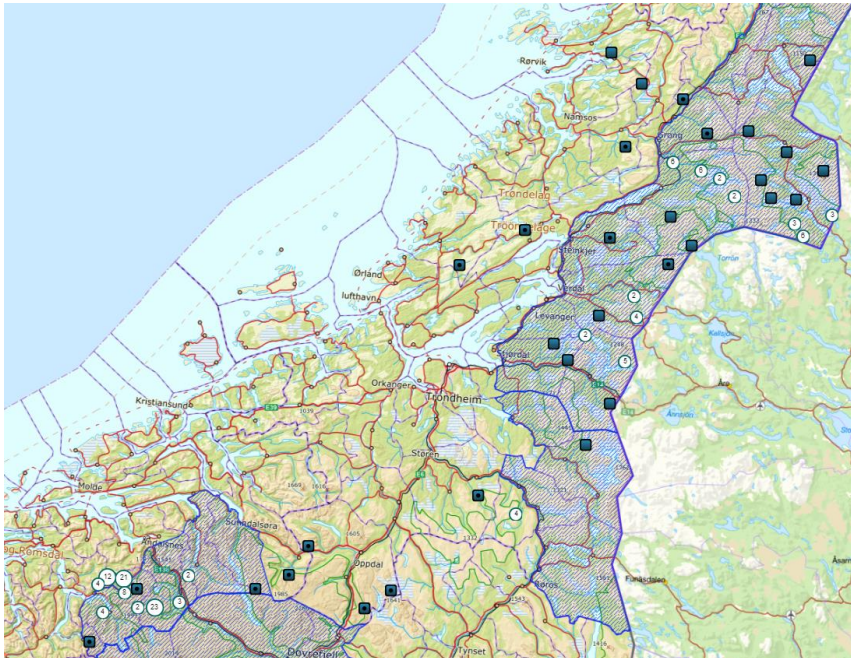
Figur 14: Alle påviste skader forvoldt av bjørn på sau (40) og tamrein (1) i region 6 i 2024 (n=41). Kilde: Rovbase 3.0.

De påviste tapene av sau til gaupe er i hovedsak innenfor forvaltningsområdet i regionen, men det har også vært skadesituasjoner i beiteprioriterte områder, særlig i Rennebu kommune (figur 15). Den største andelen av tamrein påvist tapt til gaupe er i områdene utenfor forvaltningsområdet, i hovedsak i indre deler av Namdal.



Figur 15: Alle påviste skader forvoldt av gaupe på sau (47) og tamrein (65) i region 6 i 2024 (n=112). Kilde: Rovbase 3.0.

De fleste påviste tapene til jerv skjer innenfor forvaltningsområdet, men i løpet av 2024 har det også vært skadesituasjoner i beiteprioriterte områder da særlig i Fjord kommune, samt i Holtålen kommune (figur 16)



Figur 16: Alle påviste skader forvoldt av jerv på sau (97) og tamrein (58) i region 6 i 2024 (n=155). Kilde: Rovbase 3.0.

De påviste tapene til kongeørn skjer spredt over hele regionen, særlig i Trøndelag (figur 17).



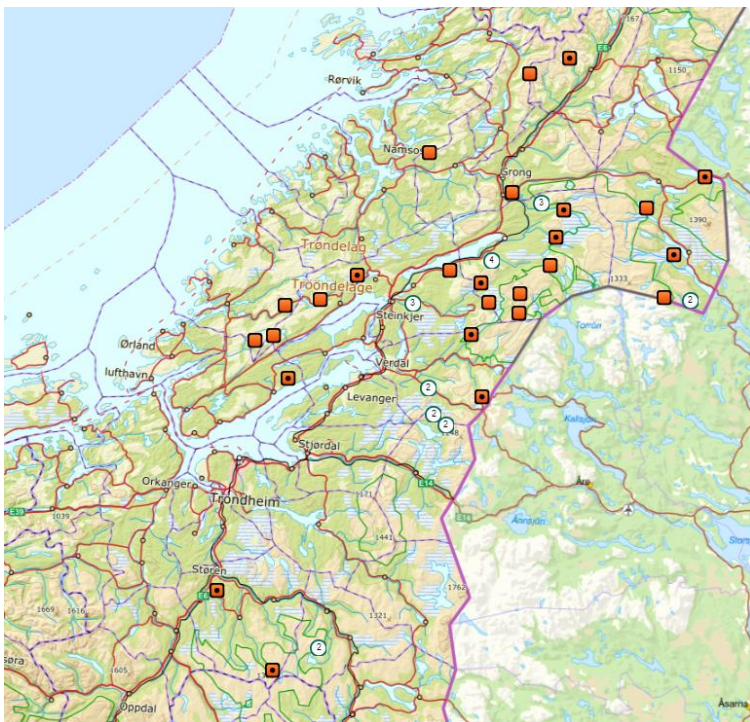
Figur 17: Alle påviste skader forvoldt av kongeørn på sau (58) og tamrein (42) i region 6 i 2024 (n=100). Kilde: Rovbase 3.0.

I løpet av 2024 har det vært to separate hendelser med tap til ulv (figur 18). I Verdal og Meråker ble det påvist tapt en rein og 15 sau i løpet av en periode i juli og august. Her ble det felt en tisper på skadefelling den 19.august 2024. I oktober 2024 ble det påvist tre rein tapt til ulv i Essand reinbeitedistrikt i Tydal kommune.



Figur 18: Alle påviste skader forvoldt av ulv på sau (15) og tamrein (4) i region 6 i 2024 (n=19). Kilde: Rovbase 3.0.

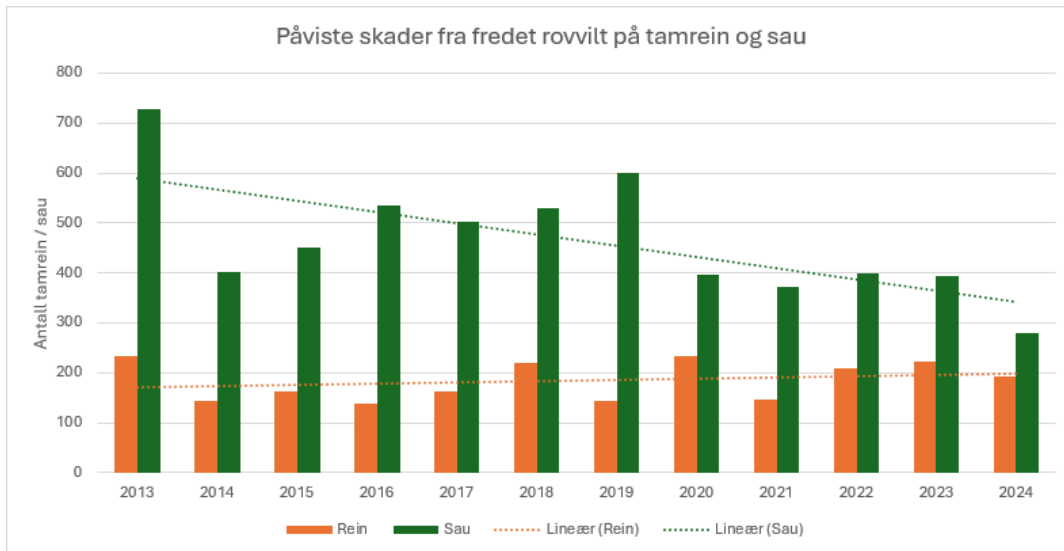
Av ulike årsaker er det noen tilfeller hvor Statens naturoppsyn ikke kan fastsette hvilken av de freda rovviltartene som er skadevolder, i disse tilfellene blir skadevolder satt til kategorien «ukjent fredet rovvilt» (figur 19).



Figur 19: Alle påviste skader forvoldt av ukjent fredet rovvilt på sau (23) og tamrein (23) i region 6 i 2024 (n=46). Kilde: Rovbase 3.0.

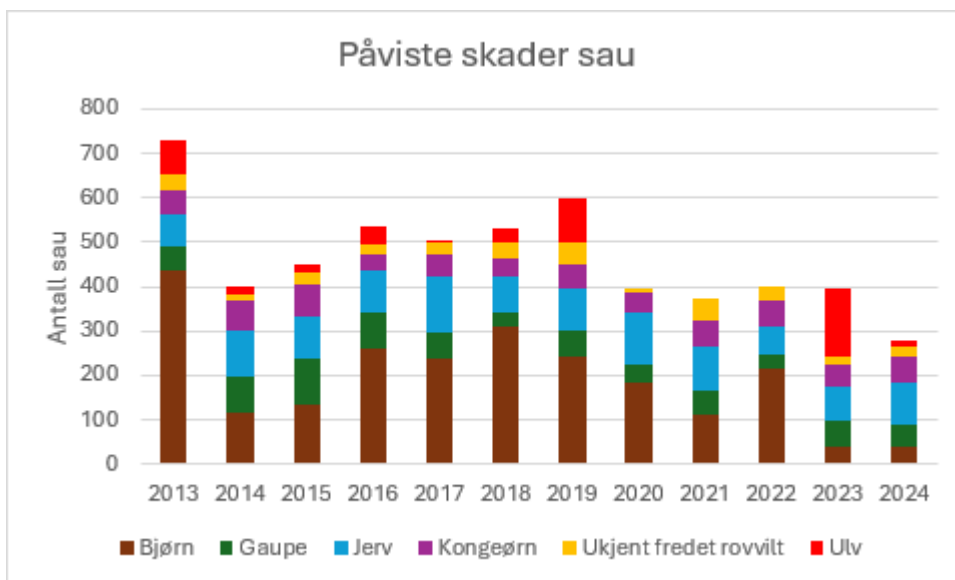
Påviste skader forvoldt av fredet rovvilt i perioden 2013 – 2024

Antallet påviste skader (antatt sikker og dokumentert) forvoldt av fredet rovvilt (jerv, bjørn, gaupe, kongeørn og «ukjent fredet rovvilt») har gått nedover i perioden 2013 – 2024. I samme periode ser man at antallet påviste skader på tamrein har holdt seg mer stabil (figur 20)



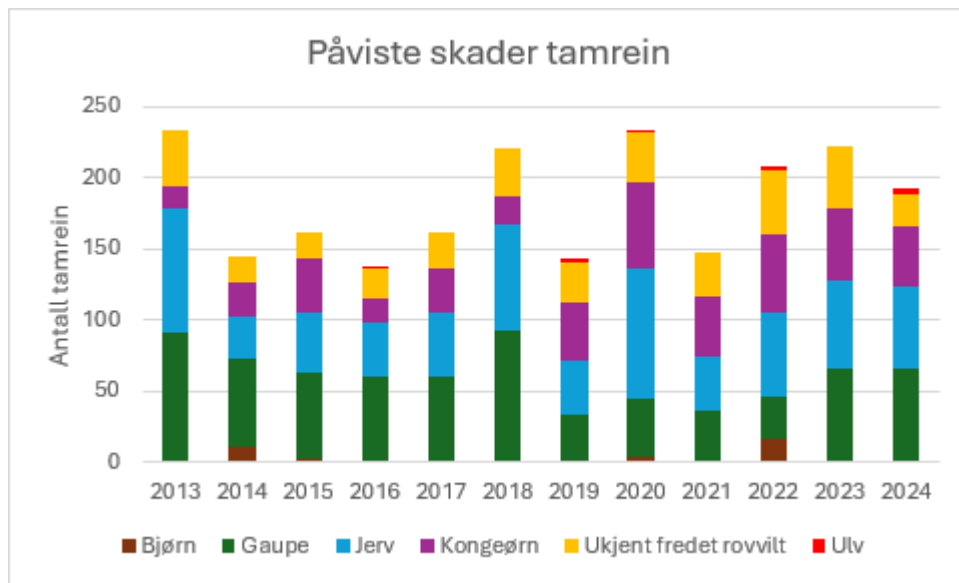
Figur 20: Utvikling påviste skader (antatt sikker og dokumentert) forvoldt av fredet rovvilt (jerv, bjørn, gaupe, kongeørn og «ukjent fredet rovvilt») på sau og tamrein i perioden 2013 – 2024 i region 6.

Det varierer hvilke rovviltarter det påvises flest tap av sau til, antallet påviste tap til jerv, gaupe og kongeørn er forholdsvis lik de siste fem årene. Enkelte år påvises det mest til bjørn og ulv (figur 21).



Figur 21: Utvikling påviste skader på sau (antatt sikker og dokumentert) fordelt på rovviltart i perioden 2013 – 2024 i region 6.

For tamrein er utviklingen noe jevnere, og det påvises flest rein tapt til jerv, kongeørn og gaupe (figur 22). Det dokumenteres mest tap av rein til rowilt vinter og vår.



Figur 22: Utvikling påviste skader på tamrein (antatt sikker og dokumentert) fordelt på rowiltart i perioden 2013 – 2024 i region 6.

Områder med utfordring

- I indre deler av Namdal og delvis Snåsa kommune overlapper forvaltningsområder for jerv, bjørn og delvis gaupe med arealene til to reinbeitedistrikt, i tillegg til at det er regelmessig forekomst av kongeørn. Dette innebærer at særlig de to reinbeitedistriktene Låarte sijte og Tjåehkere sijte er utsatt for høyt rowiltpress gjennom hele året.
- I flere år, inkludert 2024, har det vært binner som har brukt områder både innenfor og utenfor forvaltningsområdet. Dette medfører at det kan oppstå krevende skadesituasjoner da binner i utgangspunktet har vært unntatt felling siden bestandsmålet ikke har vært oppnådd selv om skadene skjer i beiteprioriterte områder. Forvaltningen oppleves som lite forutsigbar hos beitenæringene, og med et begrenset handlingsrom for uttak av skadegjørende individ.
- I Holtålen har skadeomfanget på vestsiden av Gaula økt i omfang de siste 2 - 3 årene. Tidligere var bjørn den store utfordringen på østsiden, mens nå er det kongeørn og jerv som er utfordringene på vestsiden. Vestsiden av Gaula ligger utenfor forvaltningsområdet for jerv. SFTL hadde dialogmøte med kommunen og næringen i Ålen den 18. oktober 2024.
- I Rauma og Fjord kommuner i Møre og Romsdal har det i flere år vært enkelte beiteområder som har hatt svært høye tap av lam på beite. Områdene som er hardest rammet i Rauma er Ulvådalen og Verma beitelag. Disse ligger innenfor forvaltningsområde for jerv i Møre og Romsdal. I Fjord kommuner er det beitelagene Nordal Eidsdal og Valldal-Fjørå, som ligger delvis innenfor og utenfor forvaltningsområdet. De senere årene og ikke minst i 2024 har utfordringen med tap av lam og sau på beite økt vesentlig. Nytt av beitesesongen 2024 er at beiteprioritert

område i Fjord kommune har opplevd betydelige tap til jerv. Det ble dokumentert 34 dokumentert/antatt sikre tap til jerv innenfor beiteprioritert område i Fjord kommune, beitesesongen 2024.

- Tingvoll kommune ligger avgrensa i sørvest i forvaltningsområde for gaupe i region 6. Tingvoll er avgrensa av sjø på alle kanter bortsett ifra grensa i sørøst imot Sunndal kommune. Det er bekreftet at Tingvoll kommune har en tett bestand av gaupe ([NINA-rapport 2537](#)). Dette skaper utfordringer med et vedvarende stort tapstrykk for beitenæringa i kommunen, siden tap skjer både på utmarks- og innmarksbeite.
- Streifende ulv som forårsaker skade på sau og rein forekommer omtrent årlig i regionen. I 2024 både i Verdal og i Tydal kommuner. Det oppstår ofte mange skader på kort tid. Svært utfordrende med skadefelling av ulv i barmarksesongen.

Punkt 5 Erstattede tamrein og husdyr tapt til fredet rovvilt

Erstatning sau og tamrein i 2024

Statsforvalteren i Trøndelag (TL) behandlet i 2024 i alt 228 søknader om erstatning for tap av sau og 62 søknader om tap av rein til fredet rovvilt. Statsforvalteren i Møre og Romsdal (MR) behandlet 58 søknader. I forbindelse med erstatningsoppgjøret i 2024 ble det meldt inn et tap på 1545 sau og 7820 lam i regionen, og statsforvalterne erstattet 696 sau og 4555 lam. For tamrein ble det i forbindelse med erstatningsoppgjøret for reindriftsåret 2023/2024 meldt inn et total tap på 8538 rein og erstattet 4499 rein. I alt ble det utbetalt kr 15 799 230 til saueiere i region 6, og kr 24 526 216 til reieiere for tap av dyr til fredet rovvilt (tabell 3 og 4).

Tabell 3: Oversikt over totalt innmeldt tap av sau og lam, normaltap og antallet erstattet av statsforvalterne i erstatningsoppgjøret i 2024 i de to fylkene i region 6. Kilde: Rovbase.

Område	Antall søknader	Erstatningsbeløp		Totalt tap	Normaltap	Erstattet
Møre og Romsdal	58	2 959 327 kr	Sau	189	88	39
			Lam	1 588	436	1 007
Trøndelag	228	12 839 903 kr	Sau	1 356	385	657
			Lam	6 232	1 962	3 548
Totalt	286	15 799 230 kr	Sau	1 545	473	696
			Lam	7 820	2 398	4 555

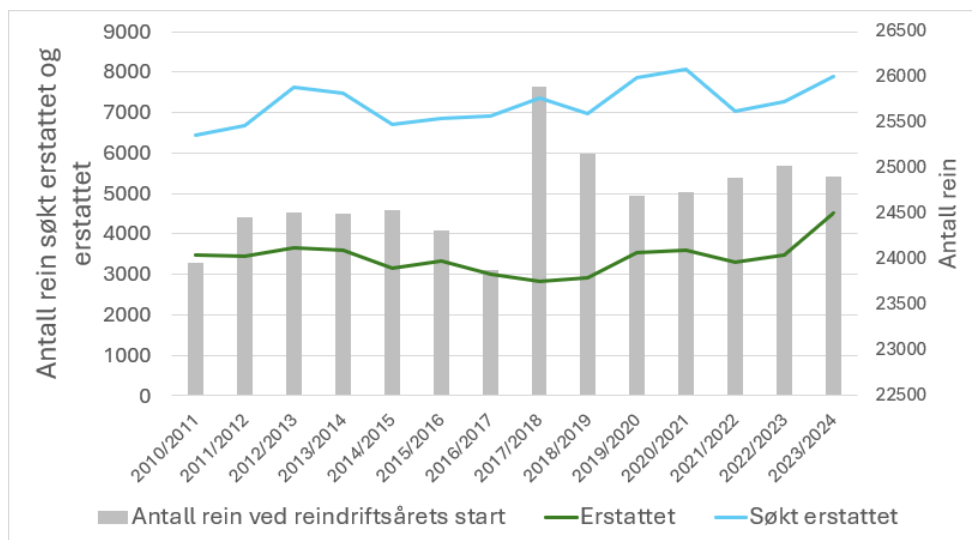
Tabell 4: Oversikt over totalt meldt tap av tamrein, andelen omsøkt som tapt til rovvilt, antallet erstattet i erstatningsoppgjøret for reindriftsåret 2023/2024. Kilde: Rovbase.

	Antall søknader	Antall erstattet	Omsøkt tap	Totalt tap	Erstatningsbeløp
N-Trøndelag	38	3355	6166	6604	18179020
S-Trøndelag og Trollheimen	24	1144	1715	1934	6347196
Totalt	62	4499	7881	8538	24526216

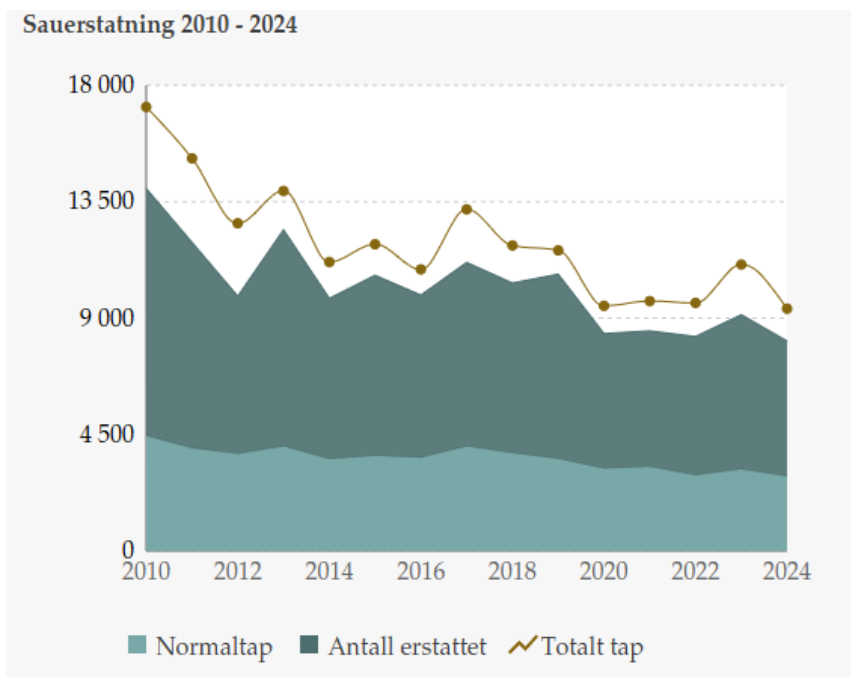
Erstatning sau og tamrein i perioden 2010 - 2024

Antallet rein ved reindriftsårets start, omsøkt erstatta rein og antallet erstattet har holdt seg ganske stabil de siste seks årene, men med en liten oppgang i omsøkt erstattet og erstattet for reindriftsåret 2023/2024 sammenlignet med 2022/2023, samtidig ser man en liten nedgang i antall rein ved reindriftsårets start (figur 23). For sau i region 6 går det totale antallet tap og omsøkt erstattet ned dersom man ser på perioden 2010-2024. De siste seks årene har antallet holdt seg ganske stabilt (figur 24). En må imidlertid merke seg at enkelte områder ikke opplever at tapet går ned, men derimot øker.

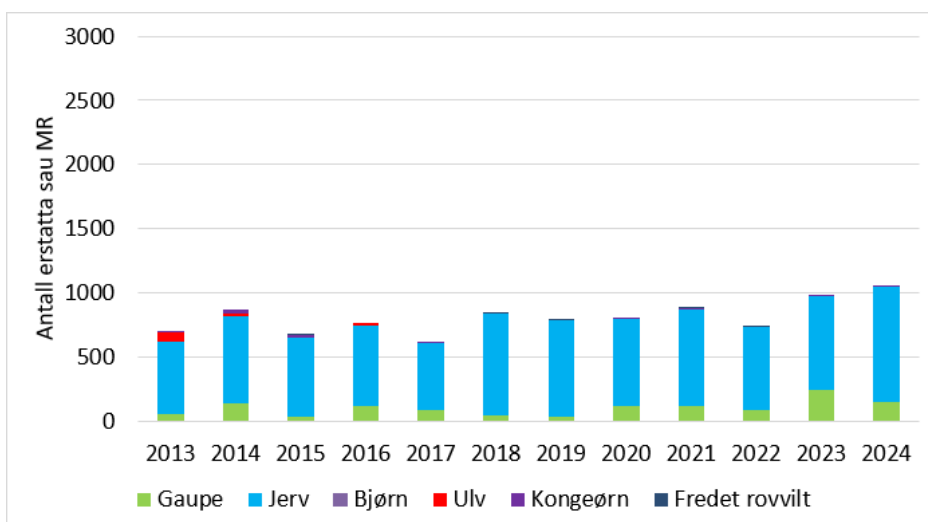
I region 6 erstattes flest sau til jerv og gaupe, i tillegg til at en stor andel blir erstattet til kongeørn og ukjent fredet rovvilt (figur 25 og 26). Ukjent fredet rovvilt er en kategori som benyttes i varierende grad der det er usikkerhet om hvilken rovviltart som er skadevolder, eller der retningslinjene til erstatningsforskriften ikke gir rom for å erstatte f.eks. voksen sau til kongeørn når dette ikke er påvist. Tamrein erstattes i størst grad til skadevolderne jerv, gaupe og kongeørn (figur 27).



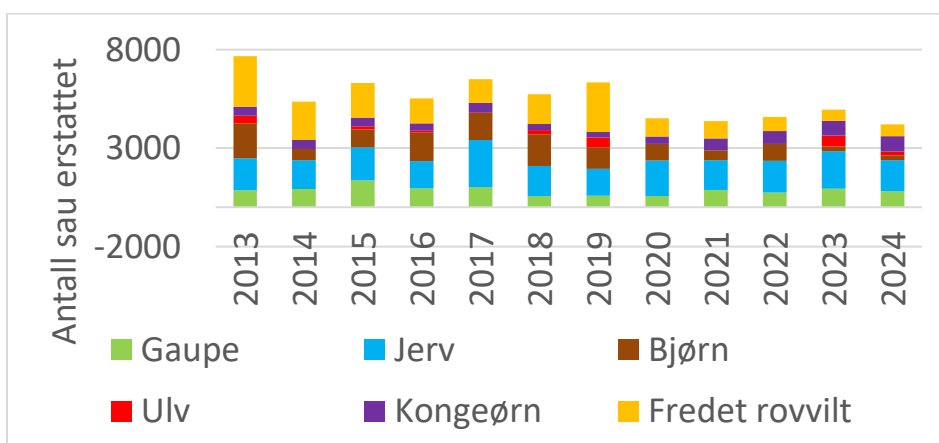
Figur 23: Antall rein ved reindriftsårets start, erstattet og omsøkt erstattet rein reindriftsårene 2010/2011 - 2023/2024. Kilde: Melding om reindrift.



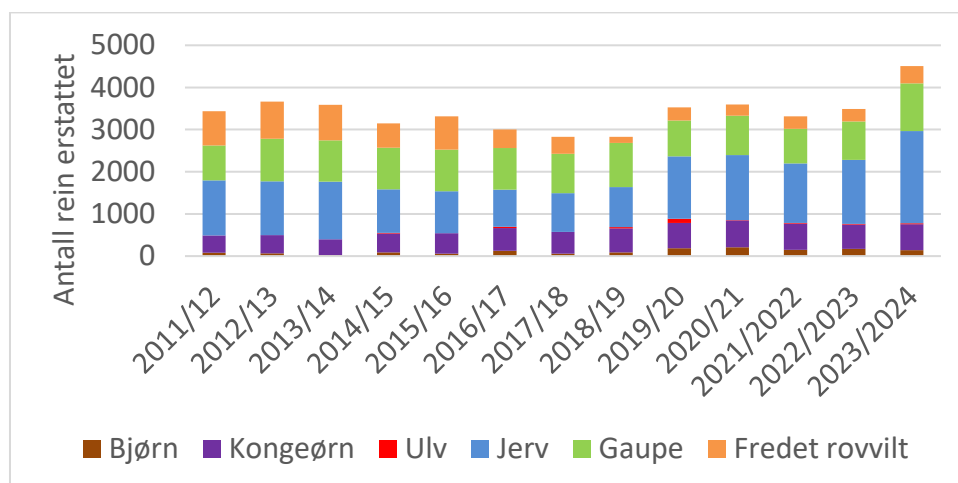
Figur 24: Tall fra erstatningsoppgjørene i region 6 samlet, total meldt tap av sau, antall erstattet og normaltap årene 2013-2024. Kilde: Rovbase.



Figur 25: Antall erstattet sau i Møre og Romsdal, fordelt på rowiltart i perioden 2013 – 2024.



Figur 26: Antall erstattet sau i Trøndelag, fordelt på roviltart i perioden 2013 – 2024.



Figur 27: Antall erstattet rein i region 6 (Trøndelag) fordelt på roviltart i perioden 2013 – 2024.

Punkt 6 Totalt tap av sau og tamrein uavhengig av tapsårsak

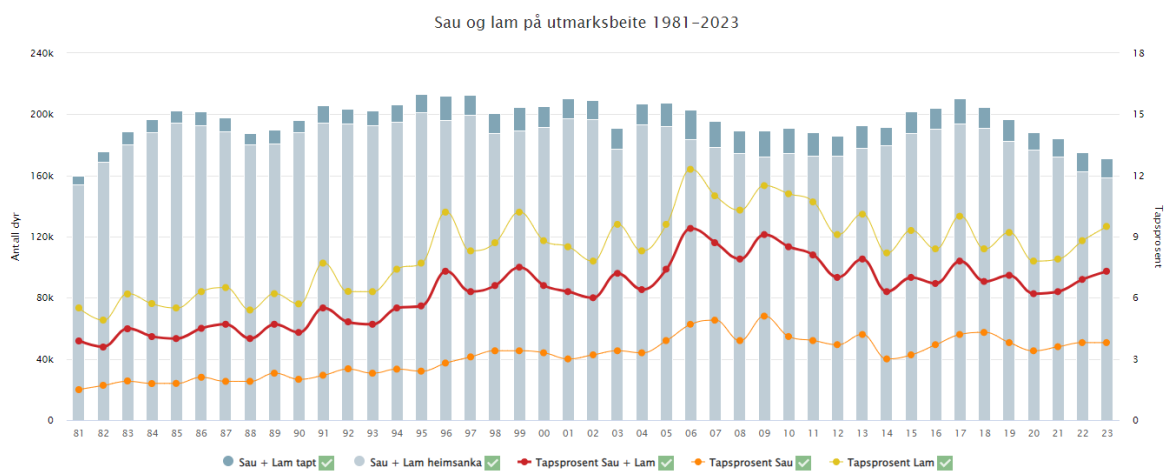
Sau

Ikke alle saueiere søker om erstatning, selv om de har fått dokumentert tap eller mistenker tap til rovilt. Tall fra organisert beitebruk (OBB) gir oversikt over antall tapte sau og lam på utmarksbeite registrert gjennom beitelag, og gir derfor et mer helhetlig bilde på totalt tap av sau på utmarksbeite i regionen. I forbindelse med denne ordningen rapporterer beitelagene antall dyr som blir sluppet og sanket på utmarksbeite.

Ca 75-80 % av beitebruken med sau og storfe i utmarka i Trøndelag og Møre og Romsdal er organisert i beitelag. I 2024 var det 97 godkjente beitelag i Trøndelag, og det blir stadig flere. I Møre og Romsdal er det 52 beitelag i organisert beitebruk. I begge fylkene blir det flere storfe på utmarksbeite, men andel medlemmer med sau i beitelaga synker.

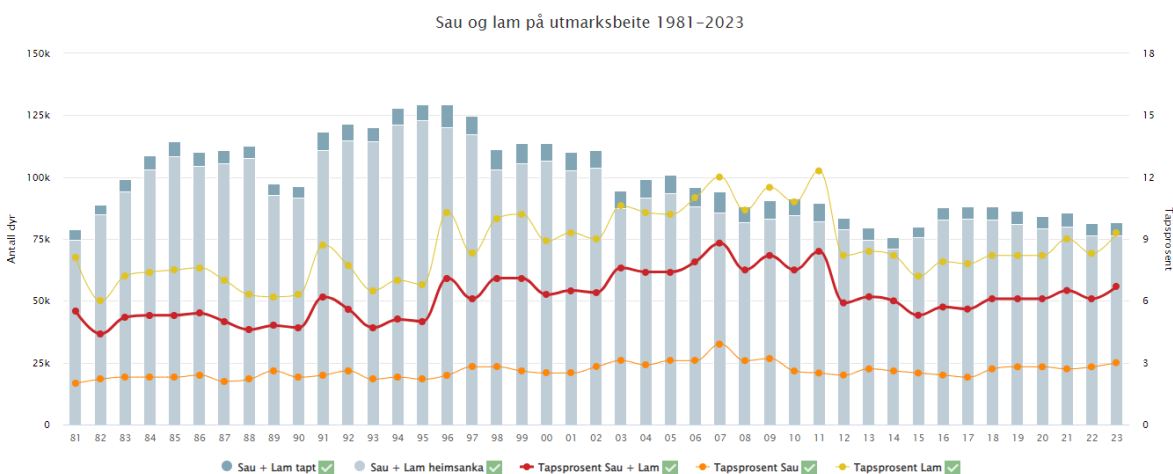
Historiske tall fra organisert beitebruk viser nedgang i antall sau og lam sluppet på utmarksbeite i perioden 2017-23 (se figur 28 og 29). Tall fra organisert beitebruk 2024 viser at trenden fortsetter i 2024 i Trøndelag med 63 061 sau sluppet på utmarksbeite i 2024, mot 65 690 sau i 2023, og 100 606 lam på utmarksbeite i 2024 mot 105 711 lam 2023. I Møre og Romsdal er tallene 30 821 sau sluppet på utmarksbeite i 2024, mot 32 891 sau i 2023, og 45 842 lam på utmarksbeite i 2024 mot 48 847 lam 2023.

Trøndelag Velg et eller flere fylker



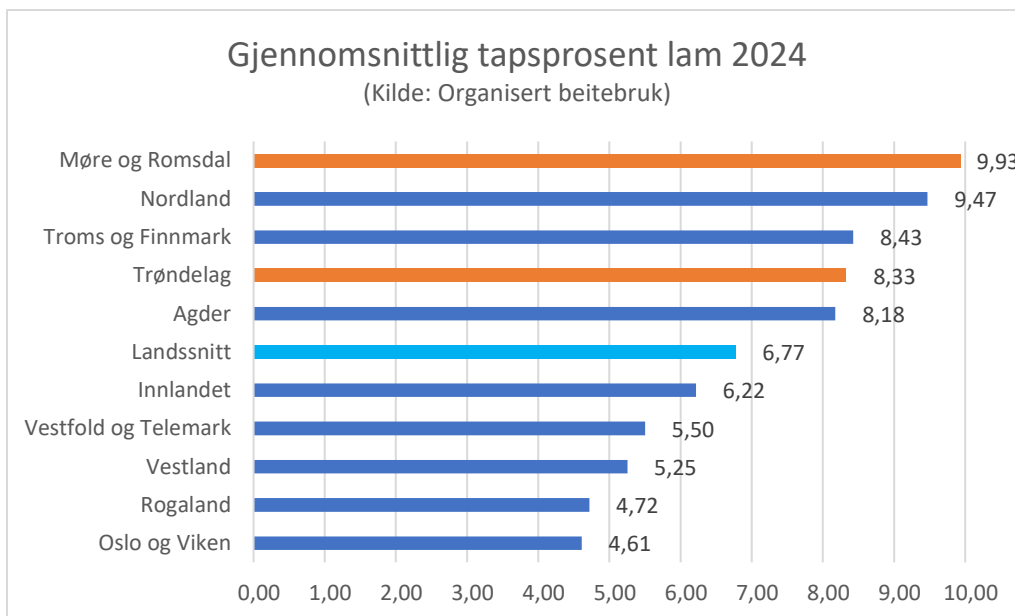
Figur 28: Sau og lam på utmarksbeite i Trøndelag fra 1981-2023. Tall fra organisert beitebruk (OBB). Kilde: NIBIO beitestatistikk

Møre og Romsdal Velg et eller flere fylker

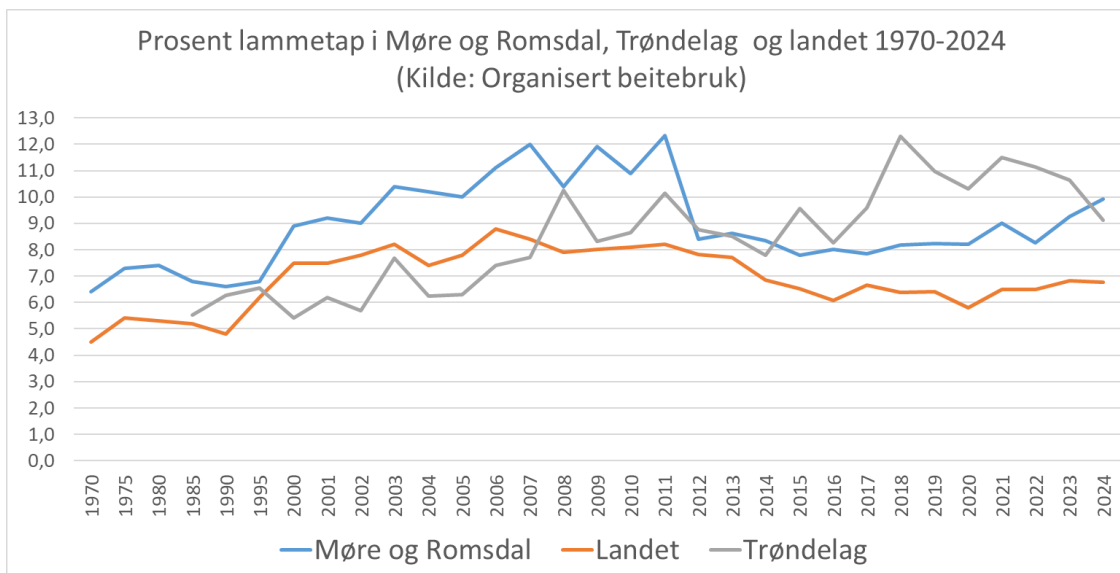


Figur 29: Sau og lam på utmarksbeite i Møre og Romsdal fra 1981-2023. Tall fra organisert beitebruk (OBB). Kilde: NIBIO beitestatistikk

Møre og Romsdal har i 2024 høyest gjennomsnittlig tapsprosent av lam på landsbasis med 9,93% i snittap. Nordland, Troms og Finnmark følger så, og Trøndelag deretter med snittap av lam på 8,33 %. Begge fylkene ligger høyt over gjennomsnittet for hele landet samlet, som har et lammetap på 6,77% (figur 30). Figur 31 viser at lammetapa samla for Trøndelag de seinere år har gått ned, mens det i Møre og Romsdal er en økning.



Figur 30: Gjennomsnittlig tapsprosent for lam i ulike fylker i Norge i 2024. (Kilde: Organisert beitebruk).



Figur 31: Gjennomsnittlig tapsprosent for lam i Møre og Romsdal, Trøndelag og landssnitt fra 1970-2024 (Kilde: Organisert beitebruk).

Beitelaga i Møre og Romsdal i rovviltområder har i 2024 igjen store tap. Ytre Tingvoll beitelag i Tingvoll kommune har seks medlemmer der alle har over 10% lammetap, og 4 av dem har over 30% lammetap.

I kommunene Fjord og Rauma er det fortsatt store tap. Tapstalla fra beitelaga i Rauma viser mellom 13-37% tap hos de 6 beitebrukerne i Verma beitelag, og mellom 18-57% lammetap hos 6 av de 7 beitebrukerne i Ulvådalen sausankarlag. Den siste beitebrukeren hadde 0% tap. Tap til rovvilt er ikke jevnt fordelt, heller ikke innad i beitelag. I Fjord kommune har det vært store tap av lam vært både innafor forvaltningsområdet for jerv og i beiteprioritert område. Blant Norddal og Eidsdal beitelag sine 14 medlemmer hadde 4 over 30% lammetap, hvorav besetningen med mest tap hadde et lammetap på 60%. I Valldal og Fjørå beitelag er det 12 medlemmer som slipper sau i

utmarka, og 3 av disse hadde over 30%lammetap, den høyeste 44%. Det er også områder i Trollheimen der lammetapa i beiteområdene ligger mellom 25-30%.

I Trøndelag er situasjonen jevnt over bedre mht til lammetap i 2024, men tall fra organisert beitebruk viser likevel en tapsprosent på over 10% i svært mange kommuner og beiteområder (tabell 5).

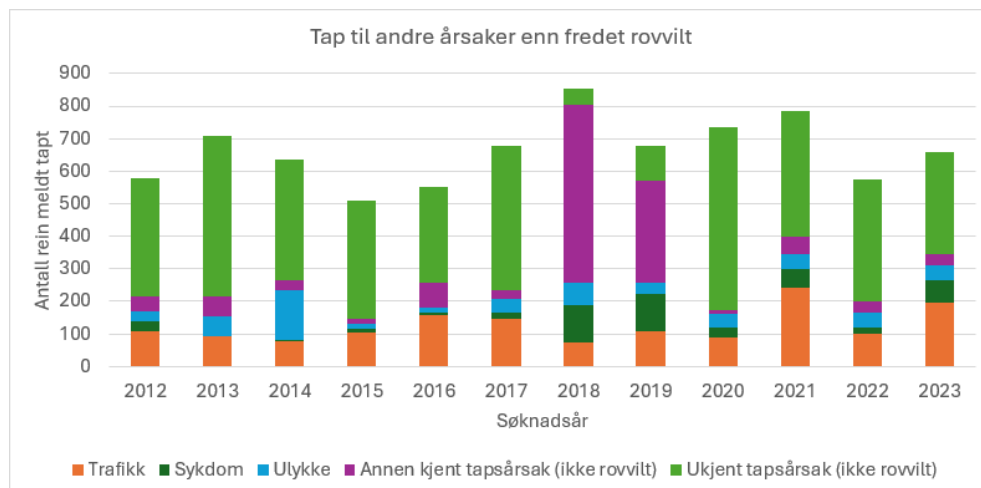
Tabell 5 Kommuner og beiteområder i Trøndelag med over 10 % tapsprosent på lam i 2024. Tabellen viser totalt antall tapte lam og tapsprosent lam på utmarksbeite i disse områdene. Tall fra organisert beitebruk 2024

Kommune	Beiteområde	Totalt tapte lam 2024	Tapsprosent lam i 2024
Namsos	Namdalseid beitelag	134	10,5
	Nordre Vedmundvik beitelag	79	15,1
Namsskogan	Namsskogan beitelag	130	16,7
Overhalla	Overhalla beitelag	313	12,8
Snåsa	Snåsa beitelag	82	11,6
Steinkjer	Gaulstad beitelag	20	10,4
	Stod sambeitelag	157	18,8
Verdal	Hennig Leksdal sausankelag	103	12,0
	Skjækerfjella beitalag	368	15,5
	Sørfjella Bruksberettigedes saubeitelag SA	325	13,0
	Juldal, Kverndal og omegn Beitelag	295	16,6
Indre Fosen	Kråka beitelag	36	21,4
	Rissa beitelag SA	301	13,5
Åfjord	Leksvik beitelag	126	10,7
	Åfjord beitelag	287	16,6
Malvik	Mostadmark og omegn beitelag SA	97	12,4
Stjørdal	Raua beitelag	68	10,1
	Rådalen beitelag	36	13,6
Selbu	Rensjø-Sørungen beitelag	47	31,5
Tydal	Hillmo og Græsli beitelag SA	21	15,0
Melhus	Flå beitelag	31	10,3
	Skaun beitelag	19	13,3
Oppdal	Åmotsdalen beitelag	64	11,3
	Trollheimen søndre beitelag	54	10,6
Rennebu	Innset vest beitelag	103	11,2
Holtålen	Haltdalen beitelag	94	12,5
Heim	Bjerkan Grøtan beitelag	70	10,1
	Vallsøyfjord beitelag	104	10,0
Rindal	Svartådalen beitelag	57	13,7

Tamrein

Hvert år sender siidaandelsleder inn melding om reindrifft (MOR). Meldingen skal gi oversikt over næringsutøvelsen i reindrifftsåret, og skal inneholde informasjon om reintall, avgang (tap og

slakta rein) og tilgang av rein, samt andre opplysninger som har betydning for reindriften. MOR inneholder altså informasjon om det totale antallet tapte rein, hvor mange som er tapt til rovvilt og antallet som er tapt til andre årsaker (kjente og ukjente). For de siste fem reindriftingsårene er de fleste rein (som ikke er tapt til fredet rovvilt) i region 6 meldt tapt til trafikk og «ukjent tapsårsak» (figur 32).



Figur 32: Viser antallet tamrein meldt tapt til andre årsaker enn rovvilt for reinbeitedistriktene i region 6 samlet. Kilde: Melding om reindrift (MOR).

Landbruksdirektoratet bruker tall fra melding om reindrift når de sammenstiller ressursregnskap for reindrift. [I ressursregnskap for reindrift 2023/2024](#) er det oppgitt at for reindriftingsåret 2023/2024 er det samlet tapt 5197 kalver i Nord-Trøndelag, noe som gir et prosentvis tap på 50 % av kalvene. For de distriktene fra Sør-Trøndelag/Hedmark som hører til region 6 er det samlet tapt 1398 kalver, noe som gir et prosentvis tap av 18 % av kalvene (Elgå reinbeitedistrikt ligger rovviltregion 5). For nærmere informasjon om hvert enkelt distrikt viser vi her til to tabeller hentet fra ressursregnskap for reindrift 2023/2024. Tabellene er hentet fra vedlegg 6 tabell 5 (siden 109), og vedlegg 7 tabell 5 (side 112) i Ressursregnskapet. Det prosentvise tapet av kalv varierer mellom distriktene, og vi viser utviklingen i prosentvis kalvetap for reindriftingsårene 2012/2013 – 2023/24 for de ni reinbeitedistriktene som hører til region 6 i figur 33.

Tabell 5. Tap av kalver og voksne dyr i driftsåret 2023/24. Kalvetap er fordelt før og etter merking. Prosentvise kalvetap er beregnet i forhold til antall fødte kalver våren 2023, prosentvise tap av voksne dyr er beregnet i forhold til antall rein ved driftsårets start (korrigert reintall per 1. april 2023). Prosentvise totaltap er beregnet i forhold til summen av antall rein i vårflokk og antall fødte kalver våren 2023.

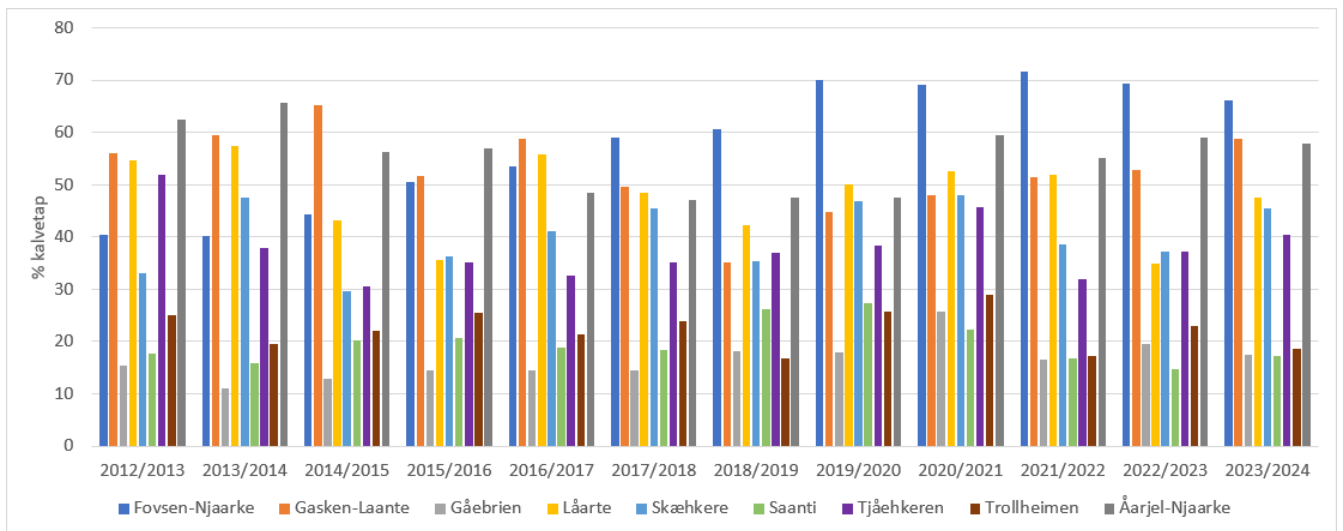
REINBEITEDISTRIKT	TAP AV KALVER			TAP AV VOKSNE DYR			SAMLET TAP	PROSENTVISE TAP		
	F. merk.	E. merk.	Totalt	Okse	Simle	Totalt		Kalv	Voksne	Totalt
7 - Færen / Gasken-Laante	646	223	869	27	230	257	1 126	59 %	14 %	34 %
8 - Skjækerfjell / Skæhkere	216	402	618	11	245	256	874	45 %	14 %	28 %
9 - Låarte	314	465	779	9	144	153	932	47 %	7 %	24 %
10 - Tjæhkere sijte	1 096	333	1 429	42	239	281	1 710	40 %	6 %	21 %
11 - Åarjel-Njaarke	378	334	712	48	186	234	946	58 %	13 %	31 %
6 - Fosen / Fovsen-Njaarke	541	249	790	28	201	229	1 019	66 %	14 %	35 %
NORD-TRØNDELAG	3 191	2 006	5 197	165	1 245	1 410	6 607	50 %	10 %	27 %

Landbruksdirektoratet 2024

Tabell 5. Tap av kalver og voksne dyr i driftsåret 2023/24. Kalvetap er fordelt før og etter merking. Prosentvise kalvetap er beregnet i forhold til antall fødte kalver våren 2023, prosentvise tap av voksne dyr er beregnet i forhold til antall rein ved driftsårets start (korrigert reintall per 1. april 2023). Prosentvise totaltap er beregnet i forhold til summen av antall rein i vårflokk og antall fødte kalver våren 2023.

REINBEITEDIS TRIKT	TAP AV KALVER			TAP AV VOKSNE DYR			SAMLET TAP	PROSENTVISE TAP		
	F. merk.	E. merk.	Totalt	Okse	Simle	Totalt		Kalv	Voksne	Totalt
3 - Elgå	216	188	404	4	9	13	417	18 %	0 %	8 %
2 - Riast/Hylling	448	216	664	72	151	223	887	17 %	4 %	10 %
1 - Essand	316	215	531	74	141	215	746	17 %	5 %	10 %
Trollheimen	163	60	223	13	65	78	301	19 %	5 %	11 %
SØR-TROND./HEDM.	1 143	679	1 822	163	366	529	2 351	18 %	4 %	10 %

Landbruksdirektoratet 2024

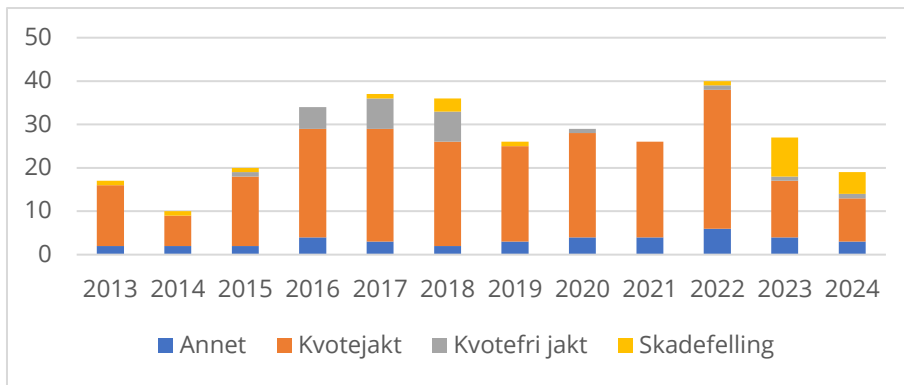


Figur 33: Prosentvis kalvetap for reindriftsårene 2012/2013 – 2023/24 i de ni reinbeitedistriktene som hører til region 6. Kilde: Melding om reindrift (MOR).

Punkt 7 Oversikt over døde rovdyr i regionen fordelt på ulike dødsårsaker

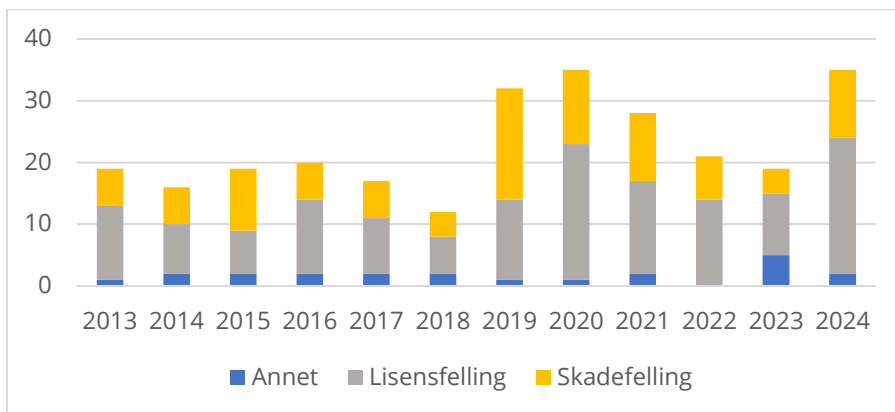
Totalt i region 6 i løpet av 2024 er det registrert en avgang på 61 rovvilt. I vedlegg 1 til denne rapporten er det en detaljert oversikt over dødsårsaker for hvert rovviltindivid som ble registrert død i 2024. Figurene 34, 35, 36, 37, og 38 viser en oppsummert oversikt over avgang av de ulike rovviltartene i perioden 2013 – 2024.

Kjent avgang av gaupe i 2024 ble 19 dyr. Totalt ble 11 gauper felt i forbindelse med kvotejakt og fem gauper ble felt på skadefelling. To gauper ble påkjørt av bil og en gaupe hadde ukjent dødsårsak.



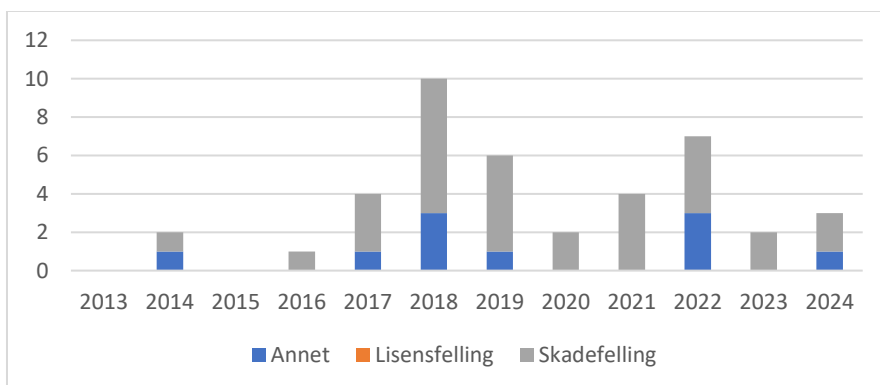
Figur 34. Kjent avgang av gaupe i region 6 for perioden 2013–2024.

Det ble i 2024 registrert avgang av 35 jerver i region 6. Totalt er det felt 22 jerv på lisensfelling. 11 jerv er felt ved ekstraordinære uttak (skadefelling), og 2 har ukjent dødsårsak (figur 35). Merk at lisensfellingsperioden går fra 20. august – 15. Februar.



Figur 35. Kjent avgang av jerv i region 6 for perioden 2013–2024.

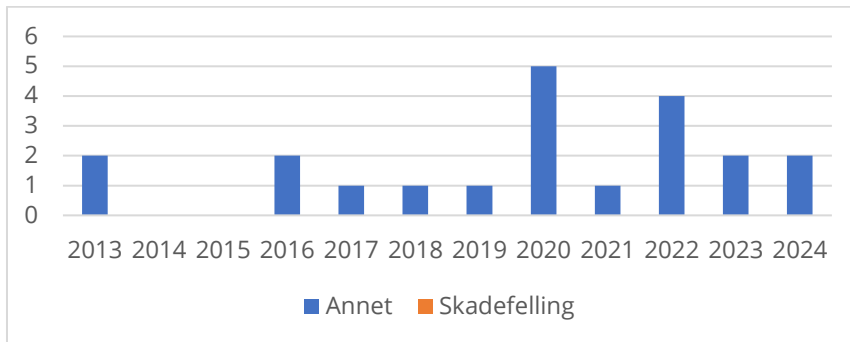
Det ble i 2024 registrert avgang av totalt tre bjørner i region 6 (figur 9). En voksen hannbjørn og en voksen binne ble felt på skadefelling av kommunale skadefellingslag i løpet av sommeren. I tillegg ble det registrert en bjørn med ukjent dødsårsak (kun kraniet ble gjenfunnet).



Figur 36. Kjent avgang av bjørn i region 6 for perioden 2013–2024.

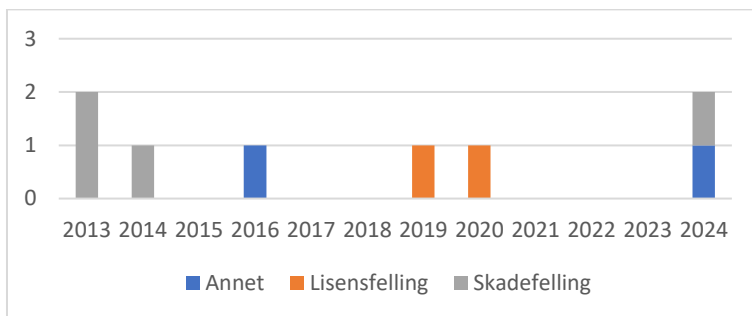
Det er for kongeørn ikke åpnet for jakt eller felling, Skadefelling er derfor eneste lovlige mulighet for felling av arten. Det er ikke felt kongeørn på skadefelling i region 6 i perioden 2013–2024. Det var i 2024 en kjente avgang av to kongeørner, en felt i nødverge etter angrep på menneske og en

med ukjent dødsårsak. Det presiseres at dataene for denne arten anses å være mer usikre enn for de øvrige artene.



Figur 37. Kjent avgang av kongeørn i region 6 for perioden 2013–2024.

Det er ikke bestandsmål for ulv i region 6. Det er heller ikke registrert ynglinger av arten i region 6 i nyere tid. Streifdyr forekommer omtrent årlig innenfor regionen. Det ble felt to ulver i region 6 i 2024.



Figur 38. Kjent avgang av ulv i region 6 for perioden 2013–2024.

Punkt 8 Kvoter for lisensfelling, kvotejakt og betinget skadefelling

Under i tabell 6 følger en oversikt over kvoter for lisensfelling, kvotejakt og betinget skadefelling vedtatt av rovviltnemnda som har vært gjeldende for hele eller deler av året 2024 i region 6 Midt Norge.

Tabell 6. Oversikt over kvoter for lisensfelling, kvotejakt og betinget skadefelling vedtatt av rovviltnemnda som har vært gjeldende for regionen hele eller deler av årene 2023, 2024 og 2025.

	Bjørn		Gaupe		Jerv		Ulv	
	2023/2024	2024/2025	2023/2024	2024/2025	2023/2024	2024/2025	2023/2024	2024/2025
Betinget skadefelling	3	3	6	6	5	5	3	3
Lisensfelling	0	0			34	30	3	3
Kvotejakt (kun gaupe)			20	27				

Punkt 9 Skadefelling

Statsforvalteren i Møre- og Romsdal har mottatt 7 søknader om skadefelling av rovvilt i løpet av 2024, og mottok flest søknader om skadefelling av jerv. I Trøndelag har statsforvalteren mottatt 41 søknader om skadefelling, og mottok flest søknader om skadefelling av gaupe. En oversikt over alle søknader, utfall av statsforvalternes behandling og utfall av gjennomførte skadefellingsforsøk er vedlagt denne rapporten, se vedlegg nr 2. Alle vedtak om skadefelling ligger åpent tilgjengelig på www.miljovedtak.no.

Punkt 10 Oversikt over bruken av Forebyggende og konfliktdempende midler.

Hovedprioriteringer i region 6 ved bruk av forebyggende tiltaksmidler:

- Forvaltningsområdene for rovdyr skal prioriteres.
- Områder utenfor forvaltningsområdene med store årvisse tap forvoldt av fredet rovvilt skal også prioriteres.
- Tiltakene bør være direkte tapsforebyggende og ha så liten skadeforskyvende effekt som mulig.
- De skal være praktisk og økonomisk gjennomførbare.
- Søknader fra reinbeitedistrikt, beitelag og kommunale rovviltutvalg skal prioriteres foran søknader fra enkelt reieiere og enkeltbrukere.
- Forebyggende tiltak i kalvingsområdene for tamrein prioriteres.

Miljødirektoratet ga i brev datert 29. februar 2024 planleggingsrammer for rovviltnemndene for året 2024. Rovviltnemnda i region 6 ble her tildelt kr 13 500 000,- over kapittel 1420 post 73 (forebyggende/konfliktdempende tiltak) og kr 1 500 000,- over kapittel 1420 post 21 (tjenestekjøp) i statsbudsjettet. I tillegg ble rovviltnemnda i region 6 tildelt kr 1 100 000,- over kapittel 1420 post 21 til drift av nemnda/sekretariatet.

Rovviltnemnda i region 6 vedtok følgende fordeling av midler mellom de to statsforvalterne i møtet 18. mars 2024:

Fordelingen av tilskudd (kr 13 500 000,-) over 1420.73:

- Statsforvalteren i Møre og Romsdal kr 2 530 000,-
- Statsforvalteren i Trøndelag kr 10 970 000,-

Fordelingen av midler til tjenestekjøp (kr 1 500 000,-) over 1420.21:

- Statsforvalteren i Møre og Romsdal kr 600 000,-
- Statsforvalteren i Trøndelag kr 900 000,-

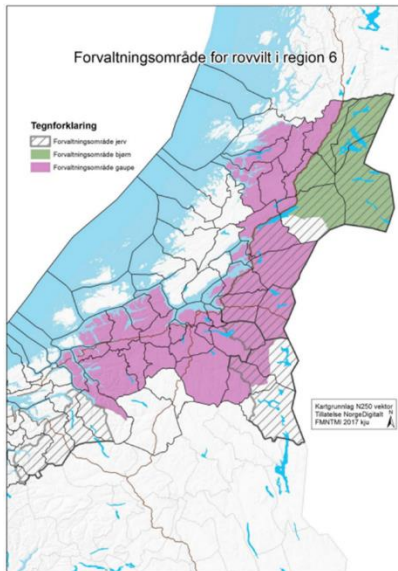
Midler til drift av nemnda og sekretariatet (kr 1 100 000,-) over 1420.21:

- Statsforvalteren i Møre og Romsdal kr 100 000,- (nemndsmøter og vakttelefon)
- Statsforvalteren i Trøndelag kr 1 000 000,- (drift av nemnda og vakttelefon)

Statsforvalterne fikk i supplerende tildelingsbrev i juni tildelt kr 1 800 000,- til Trøndelag og kr 464 000,- i Møre og Romsdal til tilrettelegging for kommunale og interkommunale skadefellingslag over 1420 73.

Generelt om FKT i 2024

I årsrapporten prøver vi å synliggjøre bruken av midler til forebyggende tiltak innenfor og utenfor forvaltningsområdene. Utenfor forvaltningsområde er rene beiteprioriterte områder som ikke inngår i forvaltningsområdet verken for gaupe, jerv eller bjørn. Innenfor forvaltningsområdet er områdene som inngår i forvaltningsområdet for enten en eller flere av roviltartene gaupe, jerv og bjørn (se fig 39 som er hentet fra forvaltningsplanen).



Figur 39: Oversiktskart over forvaltningsområdene for bjørn, jerv og gaupe. Områder som ikke er skravert eller farget er definert som prioriterte beiteområder. Kilde: Forvaltningsplan for rovvilt region 6 2018.

Statsforvalteren i Trøndelag fikk inn søknader på post 1420.73 for til sammen kr 27 129 719,-, inkludert søknader om planlagte forebyggende tiltak, konfliktdempende tiltak, akutte forebyggende tiltak og søknader fra kommunene om godtgjøring i forbindelse med skadefelling og skadefellingsforsøk, samt søknader om tilskudd til tilrettelegging for kommunale og interkommunale skadefellingslag. Før beitesesongen ble det satt av 2,5 millioner til akutte skadesituasjoner og godtgjøring i Trøndelag.

Statsforvalteren i Trøndelag fikk tildelt kr 12 770 000,- over 1420.73 posten, tilskudd til tilrettelegging for kommunale skadefellingslag inkludert. Av tildelte midler ble kr 12 199 624,- benyttet, noe som gjorde at statsforvalteren hadde et underforbruk på kr 570 376,- som ble returnert til Miljødirektoratet. Statsforvalteren orienterte direktoratet om dette i e-post datert 10. september og 16. oktober 2024. Underforbruket skyldtes færre akutte skadesituasjoner slik at den avsatte akuttpotten ikke ble brukt opp, samt at enkelte tiltak det var innvilget tilskudd til ikke ble gjennomført eller ble rimeligere enn budsjettet.

Det ble tildelt til sammen kr 6 937 786,- i tilskudd til tapseforebyggende tiltak, akutte tiltak inkludert, fordelt på kr 2 376 478,- til tamreindriften og kr 4 561 308,- til sauenæringen. Kr 342 500,- ble tildelt til tiltak i beiteprioriterte områder, mens det meste, kr 6 595 286,- ble tildelt til tiltak innenfor forvaltningsområdet enten til gaupe, jerv eller bjørn (se tabell 7, 8 og 9). Det ble tildelt kr 2 361 070,- i tilskudd til konfliktdempende tiltak (se tabell 10 og 11), kr 1 024 744,- i godtgjøring i forbindelse med skadefelling/skadefellingsforsøk (se tabell 12 og 13), kr 1 736 951,- i tilskudd til tilretteleggingstiltak for kommunale og interkommunale skadefellingslag (se tabell 14

og 15) og kr 139 073,- til andre tiltak som godtgjøring av fellingsledere på samling i regi av Statsforvalteren, refusjon av utgifter i forbindelse med ettersøk av påkjørt gaupe og refusjon av utgifter i forbindelse med sportrening for hunder i Tackåsen i Sverige.

Statsforvalteren i Møre og Romsdal fikk inn søknader på post 1420 73 for 5 066 572,- kroner til tapsforebyggende, konfliktdempende, og akutte tiltak, samt tilskudd til kommunene for tilrettelegging for kommunale og interkommunale skadefellingslag. Før beitesesongen ble det satt av kr 1 000 000,- til tidlig nedsanking og kr 500 000,- til andre akutte tiltak.

I Møre og Romsdal har en beholdt de kommunale rovviltutvalgene fra gammel organisering i områdene med mest konflikt rundt rovdyr; Surnadal, Sunndal, Molde, Rauma og Fjord, i tillegg til Tingvoll kommune. De lokale rovviltutvalga består av lederne i beitelaga i kommunen, eventuelt fellingslagsleder og observatør fra Mattilsynet. Kommunen stiller med sekretariat. De kommunale rovviltutvalga samordner aktiviteten lokalt. De søker om FKT-midler felles for beitelag og beitebrukere i kommunen etter diskusjoner om hva slags tiltak de vil prioritere gjeldende året. De søker om tidligningsmidler som akutttiltak ved store skadesituasjoner, og iverksetter dette samordna i kommunen. Det er også rovviltutvalget som søker om evt. skadefellingsløyve og håndterer en skadefellingssituasjon. Både beitelag, kommuner og Statsforvalteren i Møre og Romsdal er svært fornøyde med denne ordningen, og mener den fungerer godt. En får kontinuitet i tiltak, og kan tilpasse over år. En har også mulighet til å teste ut virkningen av nye tiltak. Siden kadaverfunn er en utfordring, er det veldig avgjørende at de felles i kommunen avklarer i hvilke områder og til hvilken tidsperiode de bør sette inn ekstra tiltak, som ekstraordinært tilsyn, tidlig nedsanking eller søke om skadefellingsforsøk.

Tapsforebyggende tiltak i sauenæringen

Statsforvalteren i Trøndelag mottok 53 søknader om planlagte tapsforebyggende tiltak i foretak med sauehold. De fleste av disse søknadene omhandler flere tiltak, samt at en del av søknadene gjelder for hele beitelag. Det tildeles mest midler til radiobjeller, utvidet tilsyn med og uten kadaverhund, tidlig nedsanking, forsinket slipp og drift/vedlikehold av eksisterende rovdyravvisende gjerder. I tillegg til de ordinære søknadene om planlagte tiltak, mottok Statsforvalteren i Trøndelag 29 søknader fra saueiere/beitelag om tilskudd til akutte forebyggende tiltak i løpet av beitesesongen 2024.

Tabell 7: Oversikt over utbetalt tilskudd til forebyggende tiltak innen landbruk i 2024 i Trøndelag.

Forebyggende tiltak sau (akutte tiltak inkludert)	Utbetalt tilskudd utenfor forvaltningsområde	Utbetalt tilskudd innenfor forvaltningsområde
Forsinket slipp	Kr 0,-	Kr 217 875,-
Tidlig nedsanking	Kr 0,-	Kr 784 260,-
Utvidet tilsyn med og uten kadaverhund (inkl. akuttmidler)	Kr 187 500,-	Kr 949 394,-
Rovdyravvisende gjerder	Kr 0,-	Kr 337 590,-
Hjemmebeite	Kr 0,-	Kr 0,-
Radiobjeller*	Kr 25 000,-	Kr 1 474 000,-
Andre tiltak**	Kr 0,-	Kr 585 689,-
Totalt tilskudd til landbruk i Trøndelag	Kr 212 500,-	Kr 4 348 808,-

*Støtte for innkjøp av radiobjeller til Nord-Trøndelag Radiobjellelag på kr 574 000,- og Radiobjellelaget Trøndelag Sør på kr 475 000,- er inkludert i dette beløpet.

**Med andre tiltak menes tilskudd til etablering av jervbåser, kurs for godkjenning av kadaver-hundekvipasjer, videreføring av tidligere inngåtte omstillingsavtaler der avtaleperioden har utgått. Videreføring av omstillingsavtaler er i tråd med avklaringer med Miljødirektoratet om videreføring av tidligere inngåtte omstillingsavtaler i brev fra direktoratet datert 13. november 2023.

Statsforvalteren i Møre og Romsdal mottok søknad på 34 forebyggende tiltak fra 6 kommunale rovviltutvalg og radiobjelleutleien til Møre og Romsdal sau og geit. Hovedtyngden av midler til de tapsreducerende tiltak går til tidlig nedsanking av sau fra utmarksbeite og til utvida tilsyn. Siden antall skadesituasjoner kan variere mye fra år til år, er det viktig i Møre og Romsdal å prioritere å sette av en større sum midler til akutte tiltak, som tidlignsanking, ekstraordinært tilsyn og skadefelling. Tildeling av tilskudd til andre typer tiltak, som elektronisk overvåkingsutstyr og prosjekt/utprøving, vil dermed finne sted etter beitesesongen, når en ser hvor mye tilskudd som er tildelt til akutte tiltak.

Midler til elektronisk overvåkingsutstyr vil variere fra år til år. Hoveddelen går til utleieordningen til Møre og Romsdal sau og geit, og noe til enkelte beitelag der det er vanskelig å finne kadaver. I 2024 har en større del midler til elektronisk overvåkingsutstyr gått til Sunndal kommune, der de har et prosjekt med oppsett av basestasjoner og flere klaver i hver besetning for å forsøke å få bedre overblikk i områder med dårlig dekning. Det er behov for mer midler til innkjøp av elektronisk overvåkingsutstyr i de rovdyrutsatte områdene i Møre og Romsdal de kommende årene for å få flere dyr med radiobjeller i hver besetning for bedre oversikt over eventuelle skadesituasjoner.

Vi klarer ikke å skille midler brukt i beiteprioritert område og i yngleområdene for rovvilt for 2024. Den største delen av midlene er brukt til tidlignsanking og utvida tilsyn. De kommunale rovviltutvalgene bruker midlene i de områdene det er behov, og det har vært både innenfor og utenfor yngleområdene for rovdyr i 2024. Hovedandelen av midlene til disse tiltaka, samt midlene til andre tiltak blir i all hovedsak disponert innenfor yngleområdene for rovdyr.

Tabell 8: Oversikt over utbetalt tilskudd til forebyggende tiltak i 2024 i Møre og Romsdal.

Forebyggende tiltak sau (akutte tiltak inkludert)	Utbetalt tilskudd
Tidlig nedsanking	kr 1 177 128,-
Utvidet tilsyn (inkl. akuttmidler)	kr 496 152,-
Vokterhund (i forbindelse med utvida tilsyn)	kr 135 368,-
Radiobjeller	kr 625 898,-
Totalt tilskudd til forebyggende tiltak i MR	kr 2 434 546,-

Tapsforebyggende tiltak i tamreinnæringen

Statsforvalteren i Trøndelag forvalter reindrift for både Trøndelag og Møre og Romsdal, og mottok 14 søknader om planlagte tapsforebyggende tiltak i reindriften i 2024, samt 11 søknader om akutte forebyggende tiltak. De fleste distrikter søker samlet; kun et par distrikt søker siida-andelsvis. Det tiltaket som flest reinbeitedistrikt søker tilskudd til er tidlig slakting, og Statsforvalteren i Trøndelag har definert dette til slakting før 1. november. Det tildeles også en del midler til føring av rein deler av året (tabell 9). Det er kun Fosen reinbeitedistrikt og delvis Trollheimen reinbeitedistrikt som ligger i beiteprioritert område, mens resterende reindrift drives innenfor forvaltningsområde for et eller flere av rovviltartene gaupe, jerv og bjørn.

Tabell 9: Oversikt over utbetalt tilskudd til forebyggende tiltak innen reindrift i 2024.

Forebyggende tiltak tamrein (akutte tiltak inkludert)	Sum utenfor forvaltningsområde	Sum innenfor forvaltningsområde
Tidlig slakt	Kr 130 000,-	Kr 1 517 700,-
Føring i perioder av året	Kr 0,-	Kr 141 295,-
Radiobjeller	Kr 0,-	Kr 34 983,-
Andre tiltak*	Kr 0,-	Kr 42 000,-
Tilsyn, inkludert akutt intensivt tilsyn**	Kr 0,-	Kr 510 500,-
Totalt tilskudd til reindrift	Kr 130 000,-	Kr 2 246 478,-

*Med andre tiltak menes kurs for godkjenning av kadaverhund ekvipasje, etablering av bås for fangst av jerv.

**Midler til tilsyn inkluderer tilsynsmidler til Låarte sijte og sida-andelen i Tjåehkere sijte som har rein i Hestkjølen i Lierne kommune i forbindelse med åteprosjektet som er omtalt under punkt 12 Annet aktuelt i årsrapporten.

Konfliktdempende tiltak

I 2024 mottok Statsforvalteren i Trøndelag 25 søknader fra kommuner, organisasjoner og institusjoner om konfliktdempende tiltak. De fleste kommunene søker nå om tilskudd til tilrettelegging for skadefellingslag, men noen søker fortsatt på konfliktdempende tiltak. Fra og med 2025 må vi bestrebe at alle kommunene som søker om tilskudd til tiltak knyttet til sine skadefellingslag benytter skjemaet "FKT - Tilskudd til tiltak innen felling, jakt og fangst av rovvilt for kommune, organisasjoner m.fl."

Kommunene søker i all hovedsak om tilskudd til kursing og kompetansehevdene tiltak i de kommunale/interkommunale fellingslagene (skytetrening, kurs, hundetrening mm.). Radiobjellelagene søker om konfliktdempende tiltak, men tildelingene til de to radiobjellelagene er tatt med under forebyggende tiltak (se tabell 7). Det ble gitt tilskudd til å dekke transportkostnadene for elever i femte og syvende klasse som skulle på henholdsvis «rovdyrskolen» for skoleelever på rovdyrserveret i Namsskogan og Lierne Nasjonalparksenter sitt opplegg med «Leve med rovdyr». Det ble også gitt tilskudd til Naturporten, som har det administrative ansvaret for åteprosjektet (omtalt under punkt 12 Annet aktuelt i årsrapporten),

samt prosjekt som bl.a. tapsundersøkelser hos lam i Trøndelag, diett hos kongeørn, tidlig tap av reinskalv til rovvilt hos villrein (tabell 10).

Tabell 10: Oversikt over utbetalt tilskudd til konfliktdempende tiltak i 2024 i Trøndelag.

Konfliktdempende tiltak	Utbetalt tilskudd
Tilskudd til kommuner (kursing mv.)	kr 351 774,-
Formidling og informasjon	kr 450 000,-
Prosjekt for å øke kunnskapsgrunnlaget	kr 1 524 296,-
Andre tiltak* Beredskapstelefon for Norske kadaverhunder	kr 35 000,-
Totalt tilskudd til forebyggende tiltak i TR	kr 2 361 070,-

* Beredskapstelefon for Norske kadaverhunder, dusør for å melde fra om ukjent jerveyngling.

Statsforvalteren i Møre og Romsdal fikk søknad om midler til fem tiltak; beredskapstelefon til norske kadaverhunder, rovdyrseminar fra NOAU – for dyrs rettigheter, dialogmøte for forvaltninga i Møre og Romsdal, undervisning om store rovdyr i ungdomsskolen av NJFF, samt dusør for fotodokumentasjon av ukjent jerveyngling. På grunn av behov for mye midler til tidlignsanking og akutte tiltak ble det kun gitt midler til to av tiltaka; dusør ukjent jerveyngling og dialogmøte (tabell 11). På grunn av en feil i regnskapsposteringa ble tilskudd til dialogmøtet satt på post for tjenestekjøp (tabell 16).

Tabell 11: Oversikt over utbetalt tilskudd til konfliktdempende tiltak i 2024 i Møre og Romsdal.

Konfliktdempende tiltak	Utbetalt tilskudd
Dusør – foto ukjent jerveyngling	Kr 10 000,-
Totalt tilskudd til konfliktdempende tiltak i MR	kr 10 000,-

Godtgjøring av kommunale/interkommunale fellingslag ved skadefellingsforsøk

I løpet av beitesesongen 2024 var det forholdsvis rolig, og mindre aktivitet enn vanlig. Unntaket var skadeforvoldt av ulv i grenseområdene mellom Verdalen og Meråker kommuner, der det ble felt en ulv i Verdalen den 19. August 2024. Det ble gitt skadefellingstillatelser på bjørn i Tydal, Røros og Namsskogan kommuner, og det ble felt bjørn i Namsskogan og Tydal henholdsvis den 14. Juli og 7. august. I tillegg har det blitt utbetalt godtgjøring etter skadefellingstillatelse på gaupe og jerv. Totalt ble det i Trøndelag utbetalt kr 1 024 744,- i godtgjøring til kommunene og to reinbeitedistrikt (kun refusjon av utgifter), direkte utgifter inkludert (tabell 12). Til sammenligning ble det utbetalt kr 1 608 884,- i 2023 og kr 1 552 437,- i godtgjøring i 2022.

Tabell 12: Oversikt over utbetalt godtgjøring/refusjon av utgifter til kommuner og andre i forbindelse med skadefelling og forsøk på skadefelling i Trøndelag i 2024.

Godtgjøring kommunevis/refusjon av utgifter	Utbetalt tilskudd
Skæhkere sijte – gaupe	Kr 24 405,-
Tjåehkere sijte – gaupe	Kr 32 858,-
Verdalen kommune – jerv og ulv	Kr 314 664,-

Lierne kommune – gaupe	Kr 268 812,-
Heim kommune – ulv	Kr 61 892,-
Overhalla kommune – gaupe og bjørn (Namsskogan)	Kr 103 494,-
Meråker kommune – gaupe	Kr 62 467,-
Holtålen kommune – gaupe, bjørn og jerv	Kr 156 152,-
Totalt utbetalt godtgjøring/refusjon av utgifter	Kr 1 024 744,-

I Møre og Romsdal ble kr 500 000,- satt av til akutte tiltak, deriblant skadefelling, før beitesesongen. Denne posten er vanskelig å budsjettere. Hvor mange skadesituasjoner til jerv og gaupe som oppstår er vanskelig å forutsi, og hvis vi får streifulv eller -bjørn på besøk går det mye mer midler til skadefellingsforsøk. Det skjer erfaringsvis hvert 3. til 4. år. I et vanlig år med 4-5 korte skadefellingsforsøk i beitesesongen på jerv eller gaupe vil kr 250 000,- kunne være tilstrekkelig, siden det i mange områder ikke blir søkt om å utføre skadefellingsforsøk når erfaringene tilsier at det er svært vanskelig å lykkes.

I 2024 hadde vi skadefellingsforsøk i to skadesituasjoner. Én av skadesituasjonene skyltes gaupe i Tingvoll, den andre jerv i Fjord kommune. Det ble satt av ramme på til sammen kr 101.500,- i Tingvoll, og utbetalt etter rapportering kr 26 195,-. I Fjord ble det satt av ramme på kr 50.000,-, og utbetalt kr 27 826,-. I tillegg ble det utbetalt et ettersøk etter en påkjørsel av gaupe i Surnadal kommune kr 31 433,- på grunn av fare for skade på bufe. Denne resulterte i felling. Utbetalt godtgjøring og utgifter er oppsummert i tabell 13.

Tabell 13: Oversikt over utbetalt godtgjøring til kommuner i forbindelse med skadefelling og forsøk på skadefelling i Møre og Romsdal i 2024.

Godtgjøring kommunevis	Utbetalt tilskudd
Surnadal kommune	Kr 31 433,-
Tingvoll kommune	Kr 26 195,-
Fjord kommune	Kr 25 413,-
Totalt utbetalt godtgjøring i 2024	Kr 85 454,-

Totalt benyttet Statsforvalteren i Trøndelag kr 12 199 624,- over post 1420.73 forebyggende og konfliktdempende tiltak i 2024, tilskudd til kommunene for tilrettelegging av kommunale/ interkommunale skadefellingslag inkludert. Underforbruket på kr 570 376,- ble returnert til Miljødirektoratet.

I Møre og Romsdal ble alle midlene samla på kr 2 994 000,- på post 1420.73, brukt til forebyggende og konfliktdempende tiltak i 2024.

Tilrettelegging for kommunale og interkommunale skadefellingslag

Statsforvalteren i Trøndelag mottok 14 søknader på til sammen kr 2 560 295,- fra ni forskjellige kommuner. Det ble søkt om tilskudd til innkjøp av viltkamera, treningsskudd for fellingslaget, leie av skytebaner, innkjøp av kommunikasjonsutstyr mv. Orkland og Verdal kommuner arrangerte, i samarbeid med Statsforvalteren, samling for fellingsledere og kommuner. En samling i sørdelen av fylket (Orkland) og en samling i norddelen (Verdal). Disse samlingene ble finansiert gjennom

ordningen med kr 231 447,-. Statsforvalteren i Trøndelag fikk tildelt kr 1 800 000,- over post 1420.73 som var øremerket denne ordningen.

Holtålen kommune administrerer samarbeidet om et interkommunalt skadefellingslag bestående av ni forskjellige kommuner i søndre del av Trøndelag (Holtålen, Røros, Midtre Gauldal, Oppdal, Rennebu, Melhus, Trondheim, Selbu og Tydal). Grong kommune har et interkommunalt skadefellingslag sammen med Høylandet og Namsskogan. Indre Fosen kommune administrerer et interkommunalt skadefellingslag bestående av kommunene Indre Fosen, Ørland, Åfjord og Osen. Utbetalt tilskudd er oppsummert i tabell 14.

Tabell 14: Oversikt over utbetalt tilskudd til tilrettelegging for kommunale og interkommunale skadefellingslag i Trøndelag i 2024.

Kommune	Utbetalt tilskudd
Heim kommune	Kr 213 937,-
Nærøysund kommune	Kr 32 000,-
Holtålen kommune	Kr 749 000,-
Snåsa kommune	Kr 106 798,-
Overhalla kommune	Kr 18 585,-
Indre Fosen kommune	Kr 210 000,-
Grong kommune	Kr 129 673,-
Verdal kommune	Kr 134 445,-
Orkland kommune	Kr 142 513,-
Totalt utbetalt tilskudd	Kr 1 736 951,-

I Møre og Romsdal søkte syv kommuner om midler til tilrettelegging for skadefellingslaget, i form av kurs og innkjøp av viltkameraer og anna utstyr. På grunn av en travel sesong ble det i flere kommuner ikke gjennomført kurs. Kommunene samla seg derfor om å be Norges jeger- og fiskerforbund avdeling Møre og Romsdal om å arrangere kurs for dem samla. Det er både kurs lokalt, men også samla kurs i fylket med innhenta kursholdere og opplegg fra det nasjonale rowiltsenteret på Flå. Utbetalt tilskudd er oppsummert i tabell 15.

Tabell 15: Oversikt over utbetalt tilskudd til tilrettelegging for kommunale og interkommunale skadefellingslag i Møre og Romsdal i 2024.

Kommune	Utbetalt tilskudd
Surnadal kommune	Kr 118 000,-
Sunndal kommune	Kr 66 271,-
Tingvoll kommune	Kr 55 992,-
Stranda kommune	Kr 39 934,-
NJFF, avd Møre og Romsdal	Kr 183 803,-
Totalt utbetalt tilskudd i MR	Kr 464 000,-

Tjenestekjøp

I 2024 ble det brukt kr 1 090 944,- på tjenestekjøp (tabell 16). Midlene ble brukt til bl.a. Scandcam; overvåking av gaupe på Nordmøre og sørvestlig del av Trøndelag. Scandlynx; om arealbruk av gaupe i byttedyrtette områder (Tingvoll). Prosjekt dødsårsak sau i Surnadal; der både SNO og

veterinær undersøker kadaver for å finne dødsårsak. Et prosjekt som går ut på å analysere sau og rein i dietten til brunbjørn i Trøndelag, og hasteanalyser av DNA-prøver fra brunbjørn. Roviltnemnda i region fikk tildelt kr 1 500 000,-, slik at det var et underforbruk på kr 409 056,-. Dette skyldes at når Statsforvalteren i Trøndelag sendte prosjekt "Hvordan effektivisere lisensfelling jerv" ut på offentlig anbud var det ingen av de som ble invitert med på anbudsrunderen som sendte inn tilbud. Ubenyttede midler ble returnert til Miljødirektoratet.

Tabell 16: Oversikt over tjenestekjøp i Trøndelag og Møre og Romsdal i 2024.

Tjenestekjøp	Utbetalt
Scandcam – intensiv overvåking av gaupe på Nordmøre og Trøndelag (SFMR og SFTL)	Kr 300 000,-
Scandlynx – arealbruk for gaupe i byttedyrtette områder på Tingvoll (SFMR)	Kr 200 000,-
Prosjekt dødsårsak i Surnadal (SFMR)	Kr 163 941,-
Sau og rein i dietten til brunbjørn (SFTL)	Kr 170 000,-
Hasteanalyser av DNA-prøver brunbjørn (SFTL)	Kr 81 480,-
SMS-varslings rosvilt (SFTL)	Kr 96 767,-
Dialogmøte i Møre og Romsdal*	Kr 36 059,-
Annet	Kr 42 697,-
Totalt	Kr 1 090 944,-

* Feilført i regnskapsavdelinga – skulle vært på annen post.

Punkt 11 Status for regionens forvaltningsplan

Gjeldende forvaltningsplan for region 6 ble vedtatt i 2018. Den 31. oktober 2022 vedtok den daværende rosviltnemnda forvaltningsplanen for region 6 igjen skulle revideres. Roviltnemnda sendte ut oppstartsmelding med rammer for revideringsprosessen den 4. november 2022. Det ble avholdt fire åpne innspillmøter i løpet av vinteren 2023, samt et eget med reindriftsnæringen. Roviltnemnda mottok 42 innspill til forvaltningsplanen i løpet av vinteren 2023. Det ble også gjennomført flere arbeidsmøter mellom sekretariatet og nemnda vinteren og våren 2023. Under møte den 26. mai vedtok rosviltnemnda et høringsutkast som ble sendt på høring sommeren 2023. Det ble avholdt to høringsmøter, hvorav et på Stjørdal og et i Rauma. Roviltnemnda mottok 27 hørings svar på utkastet som ble sendt på høring. I september 2023 avholdt rosviltnemnda arbeidsmøte med sekretariatsgruppen. Her ble hørings svarene presentert og vurdert, og nemnda kom med forslag til endringer i høringsutkastet. Under dette møtet la nemnda frem ønsker om punkter som sekretariatet inkludere i nytt utkast til plan.

Den 30. september 2023 ba NRL rosviltnemnda om å få utsatt de planlagte konsultasjonene. Dette med bakgrunn i at de var i dialog med regjeringen ^v/KLD om eventuelle muligheter til å kunne lette byrden som rosvilt innebærer for reindrifta, og at NRL i påvente av svar fra regjeringen ønsker å utsette konsultasjonene om revidert forvaltningsplan for region 6 inntil NRL har vurdert tilbakemeldingen fra KLD. Også Sametinget ba om å utsette konsultasjonene inntil videre. Dette med bakgrunn i at samtlige av Sametingets oppnevnte medlemmer og varamedlemmer i region 6 fulgte vedtaket på NRL sitt landsmøte og la ned sitt arbeid i rosviltnemnda, og at NRL har ba om utsettelse av konsultasjonene. Med bakgrunn i dette fattet rosviltnemnda den 27. oktober 2024 vedtak om at arbeidet med forvaltningsplanen ble utsatt.

I slutten av februar 2024 ga både Sametinget og NRL beskjed om at de var klare for å starte konsultasjonsprosessen med rovviltnemnda. Siden KLD da hadde oppnevnt nye medlemmer til rovviltnemnda fra fylkestingene ble det avklart at prosessen skulle avventes ytterligere til ny rovviltnemnd var konstituert. Nåværende rovviltnemnd ble konstituert den 18. mars 2024. Under møte den 21. mai vedtok rovviltnemnda at de ønsket å gjøre seg mer kjent med forholdene i regionen og at ny fremdriftsplan skulle legges frem. Samt at konsultasjoner med sametinget og NLR gjennomføres. Under møtet den 19. juni 2024 ble det vedtatt en ny fremdriftsplan, men grunnet ferieavvikling, og andre arbeidsoppgaver høsten 2024 hos sekretariatet er det ikke gjennomført videre arbeid med forvaltningsplanen i 2024. Rovviltnemnda har imidlertid fått muligheten til å gjøre seg bedre kjent i regionen, med aktuelle forhold og problemstillinger. Rovviltnemnda tar sikte på å ferdigstille forvaltningsplanen i løpet av 2025.

Punkt 12 Annet aktuelt

Nemdas møtevirksomhet i 2024

I løpet av 2024 avholdte rovviltnemnda 11 ordinære vedtaksmøter og behandlet totalt 57 saker. De fleste møtene er avholdt fysisk eller digitalt via Teams, i tillegg er det avholdt tre e-postmøter. Under både de fysiske og digitale møtene er det åpnet for deltagelse fra tilhører. Etter ny nemnd ble konstituert i mars 2024 ble det avholdt opplæringsmøte i regi av statsforvalterne hvor også Landbruksdirektoratet, Miljødirektoratet, SNO og Rovdata holdt innlegg. I tillegg deltok en del av medlemmene på opplæringsmøte som KLD inviterte til på Gardermoen i juni. Flere av nemndas medlemmer har deltatt på befaring og dialogmøter i Møre- og Romsdal, samt fellesmøte med region 3 og 5 rundt forvaltning av den sørvestlige jervebestanden.

Utvalgte FOU-prosjekter i region 6 i perioden 2023-2024

Under er prosjekter som er gjennomført på oppdrag fra rovviltnemnda i region 6 i perioden 2023-2024.

Gaupeprosjekt Nordmøre

NINA har i samarbeid med lokale aktører i de ulike kommunene gjennomført en pilotstudie på gjenkjenning av gauper via viltkamerabilder. Studien er gjennomført i kommunene Heim, Surnadal, Tingvoll og Sunndal i perioden 2021-2023. Formålet var å få mer informasjon om antallet gauper/familiegrupper disse områdene. Lenke til NINA rapport 2537 her: [NINA Brage: Intensiv overvåking av gaupe med kamerafeller på Nordmøre 2021–2023. Sluttrapport](#)

Droneprosjekt 2022-2023

NIBIO undersøkte den mulige nytteverdien av droner i åpen kategori som forebyggende- og konfliktdempende tiltak (FKT). Utredningen er basert på informasjon fra intervjuer, faglitteratur og dronetestflygninger. Spørsmålene i oppdraget var om droner som FKT-tiltak kan brukes under (1) tilsyn, (2) flytting av dyr fra rovdyrutsatte områder, (3) automatisk gjenkjenning og telling av dyr, (4) overvåking av rovdyrutsatte områder, (5) kadaversøk, (6) søk av skadete eller skremte beitedyr og (7) sporing av rovdyr. [Link til NIBIO rapport 9/8/2023.](#)

Droneprosjekt 2023-2024

NIBIO undersøkte i hvilken grad det kan oppdages kadaver av sau og rein i utmark med bruk av droner i åpen og spesifikk kategori sammenlignet med Norske kadaverhunders standard for finsøk. NIBIO undersøkte om droner er egnet til å sjekke ut hvorvidt et dødsvarsel fra GPS-merket sau eller tamrein er ekte eller falsk alarm. Med bakgrunn i gjeldende regelverk diskuteres det med

hvilke metoder droner kan benyttes i skadefellingssituasjoner. Utredningen er basert på feltforsøk, erfaringer, personlig kommunikasjon og faglitteratur. [Link til NIBIO rapport 10/27/2024.](#)

Andre aktuelle prosjekter

Åteprosjekt Lierne

Låarte sijte og sida-andelen i Tjåehkere sijte som har rein i Hestkjølen i Lierne kommune har over flere år hatt tap av reinskalver forvoldt av bjørn. Binner med unger og enkelt individer av bjørn trekker inn i kalvingsområdene i kalvingsperioden og forårsaker tap av reinsdyrkalver. Tiltak for å begrense tapene har vært etterspurt, og i samarbeid mellom reinbeitedistriktene, Naturporten, Statens naturoppsyn og Statsforvalteren ble det i 2023 startet opp et tiltak med å etablere åteplasser for om mulig å lokke bjørn bort fra kalvingsområdene. Prosjektet er todelt, der Naturporten i Lierne har ansvaret med å etablere og drifte åteplassene, mens reinbeitedistriktenes ansvar er å gjennomføre ekstraordinært tilsyn og forsøk på å drive bjørn i retning åteplassene for å avverge skade i kalvingsområdene. Prosjektet ble videreført i 2024.

Annet aktuelt i region 6

Samarbeid mellom region 3, 5 og 6 om den sørvestlige delbestanden av jerv

Den forrige rovviltnemnda ønsket et mer formalisert samarbeid om forvaltning av jerv i grenseområdene mellom region 3 og 6. Forslaget fra daværende rovviltnemnd i region 6 var opprette et felles bestandsmål for den sørvestlige jervebestanden i grenseområdene mellom gamle Oppland fylke (region 3) og Møre og Romsdal (region 6), og det ble sendt et forslag om felles forvaltning til rovviltnemnda i region 3. Rovviltnemnda i region 3 besvarte denne henvendelsen i brev av 20. juni 2024, hvor de anerkjente utfordringene i grenseområdene, men videre skrev følgende: «Etter grundig vurdering har rovviltnemnda i region 3 imidlertid kommet frem til at vi på nåværende tidspunkt ikke ønsker å etablere et felles bestandsmål med region 6».

Videre skrev de følgende: «Vi ønsker å videreføre, og styrke, det samarbeidet vi har i dag, men vi ser ikke at et felles bestandsmål vil være til nytte for region 3 under de nåværende forholdene. Det er avgjørende for oss å prioritere de lokale behovene og utfordringene, som krever spesifikke og tilpassede tiltak».

Rovviltnemndene i region 3, 5 og 6 har i 2024 gjennomført to felles møter om forvaltning av den sørvestlige delbestanden.

Tiltakspakke reindrift-energi

Regjeringen la frem en tiltakspakke for å legge til rette for bedre ivaretagelse av reindriften ved planlegging og utbygging av energi den 20. desember 2023. Ved fremlegging av tiltakspakken påpekte regjeringen at rovvilt i reinbeiteområdene forsterker utfordringen ved arealinngrep, og tiltakspakken inneholder derfor flere tiltak for å redusere rovvilttapet i reindriftnæringen. Av sluttprotokollen fra konsultasjonene datert 16. juli 2024 fremgår det en rekke tiltak som det ble enighet om, og Klima- og miljødepartementet har skrevet at de vil følge opp disse og sette i gang relevante prosesser. Sekretariatet ser for seg at det som følge av disse tiltakene vil kunne komme føringer som angår de ulike bestemmelser og innhold som rovviltnemndas forvaltningsplan skal si noe om.

Videreføring av omstillingsavtaler

I 2024 videreførte Statsforvalteren i Trøndelag to omstillingsavtaler som gikk ut 1. januar 2024. Avtalene ble i første omgang videreført i tre nye år med bruk av midler over post 1420.73,

tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak. Videreføring av omstillingsavtalene var i tråd med avklaringer fra Miljødirektoratet om videreføring av tidligere inngåtte omstillingsavtaler i brev fra direktoratet datert 13. november 2023. I nevnte brev vurderer direktoratet at de to sakene som en pågående sak, der tiltaket går ut på dato når den tinglyste avtalen utløper. I begge tilfeller drives det fortsatt med sau, og det opprinnelige tiltaket innebar ikke avvikling av saueholdet.

Direktoratet kunne derfor ikke se at opphevelse av omstillingsforskriften var til hinder for at brukerne fremmer søknader om forlengelse av tiltakene. Statsforvalteren og rovviltnemnda står fritt til å vurdere hva som er de mest egnede tiltak innenfor rammen av tildelte FKT-midler, herunder vurdere forlengelse av avtaler om driftsomstilling grunnet fredet rovvilt.

Statsforvalteren i Trøndelag har ca. 10 inngåtte avtaler om driftsomstilling som utløper de neste 3-4 årene, og noen av dem kan være aktuelle å forlenge. Dette vil potensielt medføre forholdsvis store kostnader som må tas over FKT-budsjettet.

Punkt 13 Måloppnåelse

Oppnåelse av fastsatte bestandsmål rovvilt

For jerv og gaupe er bestanden godt over bestandsmålene 2024 og i gjennomsnitt de siste tre årene. For jerv og gaupe har det over tid vært et mål for rovviltnemnda å forvalte artene ned på de politiske vedtatte målene for regionen. Til tross for relativt romslige lisensfellingskvoter og kvotejaktkvoter har ikke region 6 lyktes med å komme ned på bestandsmål for disse to artene. Rovviltnemnda har vedtatt fylkevise delmål for jerv, hvor det er bestemt at det skal være tre ynglinger i Møre- og Romsdal og syv i Trøndelag. For Trøndelag har delmålet blitt oppnådd omtrent årlig innenfor forvaltningsområdet, mens det i Møre- og Romsdal har variert mer om det har vært tre ynglinger og om disse har vært lokalisert innenfor eller utenfor forvaltningsområdet. Kvotejakt på gaupe er effektivt, men grunnet begrensningen som ligger i hunndyrkvoten stoppes oftest jakta før den totale kvoten er tatt ut. Selv om det har vært avgang på totalt 40 voksne hunngauper i region 6 i perioden 01.01.2020 – 31.12.2023 ender regionen med hele 18,5 registrerte familiegrupper i 2024. Rovviltnemnda er kjent med at Rovdata jobber kontinuerlig med å forbedre metodikken. Rovviltnemnda håper at det i fremtiden skal være mulig å sette mer presise kvoter for kvotejakt. Dette vil være svært konfliktdempende.

Lisensfelling av jerv har ikke fungert som bestandsregulerende tiltak, og i 2024 ble det registrert dobbelt så mange ynglinger som vedtatt bestandsmål. I 2021 ble det gjort noen tiltak for å potensielt øke uttaket via lisensfelling med fastmontert kunstig lys på jervåte og elektronisk overvåkning av fangstbå. Per nå ikke disse tiltakene ut til å ha hatt ønsket effekt i region 6. Innenfor forvaltningsområdet, og deler av beiteprioritert område i Trøndelag lykkes man bedre med uttaket i lisensfelling 2024/2025. Hovedårsaken til dette er at hund brukes på åtejakt. I de de beiteprioriterte områdene i Møre og Romsdal ser man ikke det samme.

Miljødirektoratet har de siste årene fattet vedtak om ekstraordinære uttak av jerv på høsten (sammenlignet med på vinteren tidligere), noe rovviltnemnda anser som positivt når bestanden ligger over bestandsmålet.

For bjørn har regionens bestandsmål ikke blitt oppnådd i 2023, og målet er kun nådd en gang (i 2020) siden det ble politisk vedtatt. [NINA-rapport 1952](#) konkluderte med at forvaltningsområdet har nok areal til å ivareta tre årlige ynglinger, men at egnet habitat er adskilt geografisk av fjellområdene til et sør-østlig område inn mot Sverige og et sør-vestlig område mot Namdalen.

Rapporten beskriver at egnet habitat utenfor forvaltningsområdet både i Sverige og vest for E6 skaper utfordringer med at det er veldig få binner som kun befinner seg innenfor forvaltningsområdet. Rapporten konkluderer med at svensk forvaltning av bjørn i grenseområdene inn mot Norge og rovviltregion 6 har stor betydning for mulighetene til å oppnå det regionale bestandsmålet for bjørn i region 6.

Jämtlands bestandsmål er på 650 individer (forvaltningsintervall 500-800 bjørn). Det er samtidig et mål at de svenske samebyene skal ha maksimalt 10 % tap av rein til rovvilt. Forvaltningstiltak som lisensfelling av bjørn og skadefelling av bjørn benyttes, og innenfor Jämtlands län var lisensfellingskvoten høsten 2024 på 121 bjørn, av disse ble en kvote på 36 tildelt de områdene som ligger nærmest forvaltningsområdet for bjørn i Trøndelag. NINA-Rapport 1952 sier at avskytingen i Sverige sannsynligvis vil fortsette å påvirke den fremtidige bestandsutviklingen i forvaltningsområdet, og at oppnåelse av bestandsmålet dermed sannsynligvis vil være mer avhengig av en økning i antallet binner i de vestre delene av forvaltningsområdet sammenlignet med områdene på grensen mot Sverige. I de vestre delene av forvaltningsområdet ser man de siste årene at flere binner har benyttet arealer både innenfor og utenfor forvaltningsområdet, noe som har vært krevende med tanke på skadesituasjoner utenfor forvaltningsområdet. Totalt gjør disse forutsetningene det svært krevende for region 6 å oppnå bestandsmålet om tre årlige ynglinger av bjørn, så rovviltnemnda kan ikke se hvordan man skal klare å oppnå dette målet.

Todelt målsetting om levedyktige beitenæringer

Beitebruken med sau i utmarka er nedadgående i Trøndelag og i Møre og Romsdal. Det kan være flere årsaker til dette. Parallelt med nedgang i sauetallet har det totale antall påviste skader (dokumentert og antatt sikker) forvoldt av rovvilt på sau gått ned. Men i Møre og Romsdal økte antallet påviste tap til fredet rovvilt fra 2023 til 2024.

For sau har antallet omsøkt og erstattet i 2024 gått noe ned i Trøndelag, men økt i Møre og Romsdal. Andelen omsøkt og erstatta rein holder seg også forholdsvis høy med en økning for reindriftsåret 2023/2024. Reindriftnæringen gir tilbakemeldinger om at tap til rovvilt er en stor utfordring.

Beitebrukere som slipper sau i utmarka i rovdyrutsatte områder har utfordringer med å opprettholde vanlig drift. Statsforvalteren kjenner til noen sauebruk som har avsluttet driften i 2024 grunnet høye tap til rovvilt.

Tilbakemeldinger fra områdene med størst rovdyrutfordringer tilsier at vi ikke når målsettingene fra rovviltforliket i 2004 om levedyktig næringsvirksomhet i landbruket og fortsatt drift med småfehold i områder med rovdyr: *"Komiteen vil understreke den todelte målsetningen skal opprettholdes, og mener at det fortsatt skal være mulig med levedyktig næringsvirksomhet i landbruket i områder med rovvilt. ... Komiteen mener det må legges opp til en forvaltning av de fire store rovdyrene, som gjør det mulig fortsatt å drive med småfehold i områder med rovdyr."* Det samme gjelder reindriftnæringen. Det er imidlertid slik at tap varierer mellom ulike beiteområder og kommuner, og i enkelte områder øker tapene.

Oppnåelse av målet om at konfliktnivået skal ned

Rovviltnemnda opplever generelt ikke at konfliktnivået går ned.

Bruk av forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak

Rovviltnemnda vedtar føringer for bruk av FKT i forvaltningsplanen, og fordeler FKT-midlene mellom statsforvalterne i region 6 hvert år. FKT brukes i tråd med forskriften og de føringer som

er satt i forvaltningsplanen. Bruk av FKT midler er med å redusere tapet til rovvilt. Det er noe utfordrende å måle effekten av midlene. Det benyttes en del midler på konfliktdependende tiltak som tas godt imot, slik som åteprosjektet i Lierne som er både tapsforebyggende og konfliktdependende. I enkelte områder ser man at FKT-midler/tiltak ikke er tilstrekkelig for å oppnå vesentlig tapsreducerende effekt slik at man oppnår den todelte målsettingen. For reindriften finnes det få gode FKT-tiltak som kan hjelpe med å redusere tap til rovvilt.

Oppnåelse om mål om koordinering av landbrukspolitiske og reindriftspolitiske virkemidler – samordnet virkemiddelbruk

Flere av de landbruks- og miljøpolitiske tilskuddsordningene støtter opp om beitebruken i utmark og kan derfor sees i sammenheng med bruken av FKT-midler. Ordningene forvaltes imidlertid i hovedsak av kommunene, noe som gjør det utfordrende for rovviltnemnda å samordne virkemiddelbruken med FKT-ordningen. Tilskudd til tiltak i beiteområder er eksempel på slik ordning. Tilskuddet kan gå til investeringer i beitelag som slipper sau og lam på utmarksbeite. I Trøndelag brukes 60 % av midlene på investeringer i elektronisk overvåkingsutstyr for sau og storfe. Statsforvalterne har anledning til å oppfordre kommunene til å se disse midlene i sammenheng med tildelte FKT-midler slik at man oppnår en samordnet virkemiddelbruk, men det er altså kommunen som er vedtaksmyndighet og innvilger tilskudd.

Samarbeid med tilgrensende rovviltnemnder

Samarbeidsmøter med region 3 og 5 om jerv. Ledere i region 3 og 6 har jevnlig kontakt. Oppnevnte medlemmer fra Sametinget (både faste og varamedlemmer) i de ulike rovviltnemndene har felles møter med informasjons- og erfaringsutveksling. Statsforvalteren i Trøndelag har jevnlig kontakt med statsforvalterne i Innlandet og Nordland.

Kontakt med kommuner og organisasjoner

Rovviltnemnda blir jevnlig kontaktet av både administrasjonen og politikere fra kommuner, samt næringsorganisasjonene. Alle vedtaksmøter i rovviltnemnda er åpne for tilhører med mulighet for både fysisk og digital deltagelse. All post som nemnda mottar sendes ut jevnlig til en e-postliste med over 100 mottakere.